

A gy ri Megyei Bíróság
3.009/1957/42

A Népköztársaság nevében!

A Gy ri megyei Bíróság különtanácsa a Gy rben 1957. évi május hó 23.24.25.27.28.29.30 és június hó 1-én, 4-én tartott folytatólagos tárgyalás alapján meghozta s 1957. június 10-én kihirdette a következ

Ítéletet:

Földes Gábor I.r. vádlott - aki 1923. május 31-én született Budapesten, gy ri - Sztálin u 35 - lakos, magyar állampolgár, n s Ungvári Irmával feleségét l különváltan él, 1 gyermek (5 éves) atyja és eltartója színész f rendez a gy ri Kisfaludy Színháznál foglalkozású, havi 3000 Ft. fizetéssel, korábbi foglalkozása-rendez színész, érettségi és színm vészeti f iskolai végzettség , katona volt, alhadnagyi rendfokozattal, vagyontalan, szülei Földes László és Fürst Erzsébet, büntetlen el élet - 1957. május 3-tól el zetes letartóztatásban van **b nös** a népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló mozgalom vezetésének b ntettében valamint 3 rendbeli gyilkosságra való felbujtás büntettében és ezért t a bíróság összbüntetésül **halálra** és teljes vagyonelekobzásra ítéli.

Tihanyi /The/ Árpád II. rend vádlott - aki 1916. január 7-én született Gy rben, ottani- Árpád u 51/a-lakos, magyar állampolgár, n s Torma Máriával, 2 gyermek /13 és 8 évesek/ atyja és eltartója, általános iskolai tanár foglalkozású Gy rben, havi 1370 Ft. fizetéssel, vagyontalan, korábban tanító volt, levelez oktatással végezte a Pedagógiai F iskolát 1954-ben, azel tt tanítóképz t végzett, katona volt hadapród rmesteri rendfokozattal, szülei + vitéz Tihanyi Ferenc és Rakovszky Cecílis, atyjának 50 k.hold vitézi birtoka volt, 65%-os hadirokkant lábsérülése miatt, ortopéd cip t visel, büntetlen el élet - 1956. december 27-t l el zetes letartóztatásban van b nös a népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló mozgalom vezetésének büntettében, valamint 3 rendbeli gyilkosságra való felbujtás büntettében és ezért t a bíróság összbüntetésül **halálra** és teljes vagyonelekobzásra ítéli.

Gulyás Lajos III. r. vádlott - aki 1918. február 4-én született Kisujfalun, levéli - Újhelyi tér 19-lakos, magyar állampolgár, n s Puskás Gabriellával, 3 gyermek (13,12,10 évesek) atyja és eltartója, református lelkész foglalkozású, havi 848 Ft. fizetéssel, a Theológiai f iskolát 1942-ben végezte, azóta lelkész, vagyona – 600 n.öl föld, katona volt f hadnagyi rendfokozattal, szülei - + Gulyás Lajos és Kovács Erzsébet, atyja Csehszlovákiában 25 k. holdon gazdálkodott, -büntetve volt a mosonmagyaróvári járásbíróság által 1953-ban becsületsértés és rágalmazás büntette miatt 400 Ft. felfüggesztett pénzbüntetésre, 1957. évi február hó 5-e óta el zetes letartóztatásban van b nös a népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló mozgalom vezetésének büntettében, valamint 2 rendbeli gyilkosságra való felbujtás büntettében és ezért t a bíróság összbüntetésül **halálra** és teljes vagyonelekobzásra ítéli.

Dr. Varga Ern IV. r. vádlott - 1911. július 3-án született Gy rben, mosonmagyaróvári - Akadémiai Konviktus - lakos, magyar állampolgár, n s Káldi Katalinnal, f iskolai tanár, akadémiai igazgató foglalkozású havi 3300 Ft fizetéssel, munkahelye - Mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Akadémia, agráregyetem, mezőgazdasági tudományok doktora végzettség, vagyontalan, katona volt tart. f hadnagyi rendfokozattal, szülei Varga József és Zsarnóczai Mária, büntetlen 1957. február 14-től elzetes letartóztatásban van B nös a népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló mozgalomban való tevékeny részvétel büntetében és ezért t a bíróság f büntetésül **7 (Hét) évi börtönre**, mellékbüntetésül 8 évre a törvényben felsorolt egyes jogainak (választójog, közhivatali állás, közfeladat ellátás) gyakorlásától való eltiltásra ítéli, a kiszabott börtönbüntetésbe az elzetes letartóztatással eltöltött időnek teljes beszámítását elrendeli.

Kiss Antal V. r. vádlott - 1933. július 30-án született Diószegen, mosonmagyaróvári -Lenin u.61 - lakos magyar állampolgár, s anyanyelv, n tlen, f t Diákotthonban - foglalkozású, havi 600 Ft. fizetéssel, vagyontalan, 8 éven át volt állami gondozásban, azután parasztszülőkhöz volt nevelésbe kiadva, 8 által iskolát végzett, katona volt 3 héten át, szülei - Kiss Antal és Fülöp Mária, de szüleit nem ismerte, büntetlen élet 1957. január 24-óta van elzetes letartóztatásban b nös 2 rendbeli gyilkosság büntetében, valamint a népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló mozgalomban való tevékeny részvétel büntetében, és ezért t a bíróság összbüntetésül **életfogytig tartó börtönre**, mellékbüntetésül 10 évre a törvényben felsorolt egyes jogainak (választójog, közhivatali állás, közfeladat ellátás) gyakorlásától való eltiltásra, valamint 200 (Kettő száz) Ft. érték vagyonekobzásra ítéli, elrendeli az elzetes letartóztatással eltöltött időnek teljes beszámítását.

Weinträger László VI. r. vádlott - 1928. július 4-én született Mosonmagyaróváron ottani - Timár u 20 -lakos, magyar állampolgár és anyanyelv, n s Wolf Annával, 2 gyermek (2 és fél, 3 és fél évesek) atyja és eltartója, segédmunkás foglalkozású a Kötöttárugyárban havi 1200 Ft fizetéssel, korábbi foglalkozásai - fodrászsegéd, 1951-1955-ig rend r, szakaszvezetői rendfokozattal, 7 által. iskolát végzett, vagyontalan, szülei - Weinträger Lajos gát r és Lamper Mária háztartásbeli, katona nem volt, büntetlen élet, aki 1957. február 5-e óta elzetes letartóztatásban van b nös egyrendbeli gyilkosság büntetében, valamint a népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló mozgalomban való tevékeny részvétel büntetében és ezért t a bíróság összbüntetésül **halálra** és 1000 (egyezer) Ft érték vagyonekobzásra ítéli.

Szalai Ferenc VII. r. vádlott - 1923. június 11-én született Sérfeny szigeten, ottani Április 4 utca 3. lakos, magyar állampolgár s anyanyelv, n s Sz cs Ilonával, 4 gyermek (6,5,3,1) évesek atyja és eltartója, eltartja még hibbant n véréit is, mezőgazdasági napszámos foglalkozású, azelőtt is az volt, vagyona - lakóház 6000 Ft értékben, által iskolát végzett, szülei -+Szalai Teréz, aki gazd. cseléd volt, büntetve volt a mosonmagyaróvári járásbíróság által 1952-ben társadalmi tulajdon elleni lopás büntetése miatt 5 hónapi börtönre, 1200 Ft pénzbüntetésre, 3 évi jogvesztésre, de az 1953. évi II.tvr. alapján kegyelemben részesült, aki 1957. január 31-e óta elzetes

letartóztatásban van b nös 2 rendbeli gyilkosság büntetében, valamint a népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló mozgalomban való tevékeny részvétel büntetében és ezért t a bíróság összbüntetésül életfogytig tartó börtönre, 10 évre a törvényben felsorolt egyes jogainak (választójog, közhivatali állás, közfeladat ellátás) gyakorlásától való eltiltásra, valamint 1000 (egyezer/Ft) érték vagyonának elkobzására ítéli, elrendeli az el zetes letartóztatással eltöltött id nek a teljes beszámítását.

Cziffrik Lajos VIII. r. vádlott - 1914. augusztus 10-én született Mosonmagyaróváron, ottani lakos - volt gazdasági iskola - lakos, magyar állampolgár és anyanyelv , n s, de feleségét l különváltan él, jelenleg közös háztartásban él Kurcsics Erzsébettel, akinek t le 2 gyermeke (fél éves, 2 éves) született s ezeket valamint az élettársának mástól származó egy gyermekét közösen tarják, tsz tag, tehenész foglalkozású, felszabadulás el tt mez gazdasági napszámos volt, a földreform során 15 k. hold juttatott földet kapott, amelyet bevitt a tsz-be, vagyontalan, katona volt tizedes rangfokozattal, iskolai végzettsége 4 elemi, szülei - Cziffrik József és Babos Rozália, akik mez gazdasági napszámosok voltak, büntetlen el élet , el zetes letartóztatásban van 1956. december 27-t l b nös egyrendbeli gyilkosság b ntetében, valamint a népidemokratikus államrend megdöntésére irányuló mozgalomban való tevékeny részvétel büntetében és ezért t a bíróság összbüntetésül **halálra** és 500 (ötszáz) Ft érték vagyonekobzásra ítéli.

Zsigmond Imre IX .r. vádlott - 1924. június 6-án született Doborgazszigeten, ottani - 38 szám - lakos, magyar állampolgár és anyanyelv , n s Szabó Júliával, 2 gyermek (8, 6 évesek) atyja és eltartója, földm ves 10 k.hold földön, mely anyja tulajdonát képezi, s akivel közösen gazdálkodik, vagyontalan, elemi iskolát végzett, katona nem volt, szülei Zsigmond Gyula és Bölcs Júlia, akik 10-14 k.holdon gazdálkodtak, - büntetve volt 1/a mosonmagyaróvári járásbíróság által 1952-ben közellátás érdekét veszélyeztet b ntett miatt 3 hó felfüggesztett börtönre és 500 Ft pénzmellékbüntetésre, - 2/mosonmagyaróvári járásbíróság által 1955-ben becsületsértés b ntett miatt 100 Ft pénzbüntetésre, - 3/ a komáromi járásbíróság által 1947-ben könny testi vts. miatt 40 Ft felf. Pénzbüntetésre - el zetes letartóztatásban van 1957. január 31-óta, b nös 2 rendbeli gyilkosság b ntetében, valamint a népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló mozgalomban való tevékeny részvétel büntetében, és ezért t a bíróság összbüntetésül **halálra** és 500 (ötszáz) Ft érték vagyonekobzásra ítéli.

Molnár Ferenc X. r. vádlott - 1929. március 27-én született Szentgotthárdon, ottani-Széchenyi u.18 - lakos, ideiglenes lakása - Mosonmagyaróvár, Cseh Szálló, magyar állampolgár és anyanyelv , n tlen, segédmunkás a mosonmagyaróvári Timföldgyárban, havi 1400 Ft fizetéssel, azel tt is gyári munkás volt, 4 elemi végzett, vagyontalan, katona volt, szülei - Molnár Gyula és Hores Anna földm vesek, büntetlen el élet - el zetes letartóztatásban van 1957. évi február hó 19-e óta b nös egyrendbeli szándékos emberölés b ntetében és ezért t a bíróság 5 (öt) évi börtönre, mint f büntetésre mellékbüntetésül **5 évre** a törvényben felsorolt

egyres jogainak (választójog, közhivatali állás, közfeladat ellátás) gyakorlásától való eltiltásra ítéli, a kiszabott börtönbüntetésbe az el zetes letartóztatással eltöltött id nek teljes beszámítását elrendeli.

Kóródi Károly XI. r. vádlott - 1926 április 16-án született Mosonmagyaróvárott, ottani - Ipartelep 55.sz. - lakos magyar állampolgár és anyanyelv , n s Vlasics Borbálával, 1 gyermek (20 hónapos) atyja és eltartója, segédmunkás a mosonmagyaróvári Vízm Vállalatnál, havi 850 Ft fizetéssel vagyontalan azel tt is vagyontalan volt és segédmunkás volt, 5 elemi iskolát végzett, katona volt, szülei - + Kóródi János és Németh Gizella, - büntetve volt 1/ a gy ri járásbíróóság által 1947-ben lopás büntett miatt 7 hónapi börtönre, - 2 /a mosonmagyaróvári járásbíróóság által 1949-ben lopás vts. miatt 1 heti fogházra, - 3 /a mosonmagyaróvári járásbíróóság által társadalmi tulajdon elleni lopásbüntett miatt 1953-ban 8 hónapi börtönre és 500 Ft pénzmellékbüntetésre, el zetes letartóztatásban van 1957. évi február hó 19-óta b nös egyrendbeli szándékos emberölés büntettében és ezért t a bíróság **7 (hét) évi** börtönre, mint f büntetésre mellékbüntetésül 5(öt) évre a törvényben felsorolt egyes jogainak /választójog, közhivatali állás, közfeladat ellátás/ gyakorlásától való eltiltásra ítéli, a kiszabott börtönbüntetésbe az el zetes letartóztatással eltöltött id nek teljes beszámítását elrendeli.

Fekete István XII. r. vádlott - 1924.december 25-én született Gy rben, mosonmagyaróvári - Boldogasszony u.37 - lakos, magyar állampolgár és anyanyelv , n s Benki Hildával, 1 gyermek (3 éves) atyja, feleségét 1 különváltan él, a házasság felbontása iránti per folyamatban van, géplakatos a mosonmagyaróvári MOFÉM gyárban, havi 1164 Ft átlagfizetéssel, korábban is géplakatos volt , 6 elemi végzett, katona volt, vagyontalan, szülei - +Fekete János és Varga Katalin, atyja géplakatos volt, büntetve volt a mosonmagyaróvári járásbíróóság által felt n en durva becsületsértés büntette miatt 1955-ben 300 Ft pénzbüntetésre, - el zetes letartóztatásban van 1957. február 18-a óta b nös a népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló mozgalomban való tevékeny részvétel büntettében és ezért t a bíróság **2 (kett) évi** börtönre, mint f büntetésre mellékbüntetésül 2 évre a törvényben felsorolt egyes jogainak (választójog, közhivatali állás, közfeladat ellátás) gyakorlásától való eltiltásra, valamint 500 (Ötszáz) Ft érték vagyonek Kobzásra ítéli, a kiszabott börtönbüntetésbe az el zetes letartóztatással eltöltött id nek teljes beszámítását elrendeli.

A Gy ri Megyei Bíróság, mint rendes bíróság

Sipos Dezs XIII.r. vádlottat - 1928. október 22-én született Gasztonyban, Halászi-Ujtelep, Kossuth u.9. - lakos, magyar állampolgár s anyanyelv , n tlen, kazánf t s munkás foglalkozású, havi 1200 Ft fizetéssel, azel tt gazdasági cseléd volt, vagyontalan, katona volt, 7 általános iskolát végzett, szülei-Sipos István és Horváth Anna, kik 7.k. hold juttatott földön gazdálkodtak, s most tsz. Tagok, büntetlen - el zetes letartóztatásban van 1957. január 26-a óta b nös a népi demokratikus államrend elleni izgatás büntettében és ezért t **6 (hat) hónapi** börtönre, mint f büntetésre mellékbüntetésül 500 (Ötszáz) Ft érték vagyonek Kobzásra ítéli, a

kiszabott börtönbüntetésbe az elzetes letartóztatással eltöltött id nek teljes beszámítását elrendeli.

A felmerült b nügyi költségek közül:

Földes Gábor vádlott 152.-FT

Dr. Varga Ern vádlott 20.80 Ft

Kiss Antal vádlott 400.-FT

Szalai Ferenc vádlott 615.-FT

Cziffrik Lajos vádlott 400.-FT

Molnár Ferenc vádlott 200.-FT és

Kóródi Károly vádlott 200.-Ft-t kötelesek egyenként az államnak megtéríteni, mint olyan költséget, amely csupán velük kapcsolatban merült fel, míg a többi 1842.30 Ft b nügyi költséget az összes vádlottak egyetemlegesen kötelesek az államnak megtéríteni.

Indoklás

Bevezet

Ennek a b nügynek a rendkívüli jelent sége szükségessé teszi, hogy a bíróság bevezet ül néhány jelent s kérdéssel foglalkozzon:

1., A b nügyb l megállapítható volt, hogy a gy ri és a mÓvári ellenforradalmi cselekmények szorosán beletartoztak az országos eseményekbe. Az el készültek egybeestek a budapesti el készültekkel. Az ellenforradalom gy ri irányítói már október 23. el tt gondoskodtak arról, hogy kiépítsék a megfelel hálózatot a lázadás tényleges lebonyolítására. **Földes Gábor** I. r. vádlott már 23-a el tt a beszervezettek között van. A bíróságnak nem volt feladata az ügyben nem szerepl ellenforradalmi vezet k tevékenységének vizsgálata, az összefüggés folytán azonban ezt mégis meg lehetett állapítani, hogy már okt. 23-a el tt találkozó, megbeszélések voltak, s ezek tartalma a Párt és Államvezetés lejárata, a korábban elkövetett hibák mikroszkópikus vizsgálata, azokban való vájkálás volt, és ezek alkalmasak voltak az ellenforradalom talajának el készítésére. Földes Gábor a talaj lazítók közé tartozott. Október 23-át közvetlen megelőző napokban ez a tevékenység egyre élénkebb lett. A rendezvények egymást érték, ahol már nyíltan is elhangzottak a Párt és a Szovjet ellenes kijelentések.

A gy ri „Pet fi kört” október 23-án délel tt alakították meg. Annyira biztosak voltak a dolgukban, hogy a választási formákat is mell zték és a vezet séget maguk között osztották szét. Ekkor lett Földes a „Pet fi kör” vezet ségének elnöke.

2., A személyi kapcsolatokra is lehet következtetni, ha ebben az irányban nem is folytatott le bizonyítást a bíróság. **Kéri József** a gy ri ellenforradalom egyik vezet je Nagy Imre titkára volt 1953-ban miniszterelnöksége alatt és **Nagy Imre** leváltása után Kéri lett a gy ri megyei ügyész. **Nagy Imre** és között a kapcsolat mindvégig

megvolt. **Kéri Szigethy Attilával** részt vesz az el készítésben. **Kéri** szervezte meg a Pet fi kört, részt vesznek a „Dunántúli Nemzeti Tanácsban”, majd november 4-e után is vezérei a kormányellenes akcióknak. **Földes Gábor** persze mindenben segít nekik. A vezérek itt is, mint **Nagy Imre** - Losoncy-csoportja, magukat kommunistának, vagy legalább is szocialistáknak valló elemekből állt és napról-napra egyre több kispolgári, sőt fasiszta elem vette körül őket. A jobbratulódás rohamosabb volt, mint Pesten.

Szigethyék még a **Földes Gábor** féle (látszat) kommunistákat is kiszórták maguk közül, hogy a „tömeg” (fasiszta cs cselék) bizalmát el ne veszítsék. Ugyanakkora, amikor a kommunisták minden pozícióból kiszorultak, a nyugati ügynökök, újságírók szabad bejárást kaptak a „Dunántúli Nemzeti Tanácshoz” és „segítették” a „forradalmat” gy zelemre vinni.

3., A per anyagából ez t nik ki, hogy a tüntetések szervezése id zítve volt szinte megye-szerte a **Nagy Imre** pozíciónak megszilárdulása idejére. Gy rben is és Mosonmagyaróváron is 25-én délután kezdenek mozgolódni, amikor már világos, hogy budapesti tömegeket sikerült megtéveszteni és az ellenforradalom eszközévé tenni.

4., A mosonmagyaróvári laktanya lefegyverzése dönt tényező volt a nyugati beavatkozás lehet ségeinek szélesítése terén. Október 26-án történt a lefegyverzés és már 27-én a lincselésnél nyugati újságírók segítenek és 1-2 nap alatt előzönlöttek Gy r megyét. Adat van a perben arra is, hogy a határ r-laktanyában gy ltek össze a deklasszáltak, voltak kések, földbirtokosok és ott készültek a „szabad, független Magyarország építésére”.

Ezek a körülmények is a per anyagával szoros összefüggésben világosan mutatják, nemcsak az ellenforradalom módszereit, a benne szereplők karakterét, hanem a célját is.

I. Tényállás

1956. október 23-án a budapesti tüntetésre való készül déssel egy id ben, Gy rben **Kéri József** az akkori megyei ügyész a Pet fi Kör megszervezése végett az ügyészségen összehívott egy társaságot, hogy megválasszák a gy ri Pet fi Kör vezet ségét. Erre a vezet ségi megalakulásra meghívták **Földes Gábor** I. r. vádlottat is. **Kéri József** itt tájékoztatta a jelenlevőket a budapesti készül tüntetésekről, majd megválasztották a vezet séget. **Földes Gábor** egyetértett a Pet fi Kör gy ri megalakulásának szükségességével. is azok közé tartozónak mondotta magát, akik sürgős változást követeltek a Párt és az Állam-vezetésben.

Október 25-én Gy rben **Földes Gábor** a Kisfaludy Színház dolgozóit kivonulásra mozgósította. Ebben az id ben Gy rben már több vonatkozásban készül dés volt tapasztalható, tüntetésre. A Kisfaludy Színház dolgozói között nem volt egyöntet az álláspont a tüntetéssel kapcsolatban.

Voltak, akik ellenezték azt, s voltak, akik egyetértettek vele. A színház vezet sége és a párttitkár határozottan ellenezett minden megmozdulást. **Földes Gábor** és néhány társa azonban minden er vel azon fáradozott, hogy a színház dolgozóit minél nagyobb számban kivigye az utcára. Heves vita folyt le **Földes Gábor** és a párttitkár között. Földesnek és társainak sikerült elérni, hogy a színház dolgozóinak egy része csatlakozott hozzájuk és 25-én délután kivonultak. A kivonulást **Földes Gábor**

vezette. A színházból nemzeti zászlóval az élen egyenesen a Párt-ház elé vonultak. Útközben Kossuth nótákat énekeltek. „Éljen a Párt”, „Éljen Nagy Imre”, „Éljen a független Magyarország” jelszavakat kiabáltak. Útközben az utcán tartózkodó nagyszámú lakosság csatlakozott hozzájuk, s mire a pártház elé értek, már több száz fnyi, jelentős tömeg gyűlt össze. A pártház előtt a tömegből különböző szovjetellenes, pártellenes kiabálások hangzottak, a pártház oldalánál lévő szovjet harckocsik elvonulását követelték, valamint a párt vezetőivel akartak tárgyalni.

A pártház zárva volt, küldöttséget állítottak össze, akit felküldtek azzal, hogy hívják le a vezetőket. Amíg a küldöttség bent tárgyal, **Földes Gábor** beszédet mondott a tömegnek. A beszédében említést tett arról, hogy a Kossuth rádió nem mond igazgat, hogy Budapesten nem az ellenforradalmárok harcolnak, hanem a hűs ifjúság, szabadságharcosok. Közben nyugalomra is intette az embereket, hogy vérontásra Győrött ne kerüljön sor. Időközben néhányszor elszavalta a Talpra magyart, elénekelte a Himnuszot a tömeggel, egy ízben öt perces néma tüntetésre szólította fel a tömeget a Budapesten elesett hűs „szabadságharcosokért”. A párt vezetői kijöttek a tömeghez és megpróbálták beszélni.

A tömeg azonban hangjukat elnyomta, fenyegetések, köpködések történtek feléjük, aminek következményeként kénytelenek voltak visszamenni a pártházba.

Majd **Földes Gábor** a tüntetőket visszavezette a színházba.

Amíg ez az esemény történt, közben más tüntetőcsoportok a győri Városi Tanács épületét is leverték a vörös csillagot, ezzel egy időben lerombolták a szovjet hűsi emlékművet,

Más csoport, pedig a börtön épületét támadta meg. A börtön épületénél a tömeg kézigránátokat dobált be, melynek következtében egyik börtönőr megsebesült, majd tiltóparancsot adtak ki a börtön védelmére. A börtön védői a tömegben néhányat megsebesítettek és itt 1-2 halott is lett. **Földes Gábor** a színházban értesült a börtönnél történtekről.

Ezt követően ismét néhány társával a pártbizottsághoz ment, hogy ott a börtönben történtekről tájékozódást kapjon, illetve a felelősökről tudomást szerezzen. Itt azonban nem nyert bebocsátást, a tömeg felzaklatott hangulatban volt, a börtönnél a tömegre lövés kiadását követelték. A pártház kapujára kézigránátot is dobtak.

A pártházban lévőket nem bocsátották be **Földes**re, erre Földes az újság szerkesztőjébe ment, innen telefonált a pártbizottsághoz. A telefonálásnak sem lett eredménye, ezután sem engedtek fel senkit a Pártbizottság épületébe.

Földes Gábor innen a börtönhöz ment, ahol a tömeg a lövésektől tartva hátrább húzódott, de meglehetősen felzaklatott hangulatban követelték a foglyok kiengedését. **Földes Gábor** a tömegből kiválasztott két társával, mint küldöttség a börtön ajtóhoz ment feltartott kezekkel és bebocsátást kért. Beengedték őket, majd az őrzéssel megbízott főhadnaggyal való tárgyalás után, társaival végigjárta a cellákat és akik el akartak menni a rabok közül, azokat szabadon bocsátották.

Innen **Földes Gábor** a színész Clubba ment. Itt tartózkodása közben még aznap este egy vagonjárási munkásküldöttség kereste fel és az segítségét kérték, hogy 18-20 pontból álló követelésük kinyomtatásában járjon el. **Földes Gábor** a küldöttséggel a nyomdába ment át, ahol a követelések kinyomtatását elintézte.

Október 25-én Mosonmagyaróváron a Mezőgazdasági Akadémia hallgatói ugyancsak tüntetést szerveznek s a tanárok részvétele mellett kivonultak az utcára. A mosonmagyaróvári Pártbizottság az akadémiai hallgatók tüntetésére való készüléskor értesülve, **Dr Varga Ernő** IV. r. vádlott, az akadémia igazgatóját áthivatták és közölték vele a készüléskor, valamint azt, hogy akadályozzák meg a tüntetést. **Varga Ernő** ahelyett, hogy bármit is tett volna, lakására ment nem törődve a felügyeletére bízott diákok tüntetésének esetleges következményeivel.

1956. október 26-án délelőtt **Földes Gáborék** a nyomdában összejöttek a győri nemzeti tanács megalakulása érdekében. **Kéri József** az akkori megyei ügyész, **Szigethy Attila** országgyűlési képviselő, **Földes Gábor** I. r. vádlott és mások részvételével Szigethyék kezdeményezésére elhatározták, hogy létre hozzák az u.n. győri nemzeti tanácsot.

Maguk között szétosztották a funkciókat. **Szigethy Attila** lett a tanács elnöke, **Földes Gábornak** a nemzeti tanácson belül az értelmiségi tanács elnöksége jutott. Ezt követően átmentek a tanácshoz, ahol bejelentették az u.n. nemzeti tanács megalakulását s ezzel magukhoz ragadták a hatalmat, a törvényesen megválasztott megyei tanács fölé helyezték magukat és elindították alsóbb szerveknél is a törvényes tanácsok leválását és helyükbe nemzeti tanácsok szervezését. Ezen időközben Győrben megtörtént az államvédelmi laktanya lefegyverzése ismeretlen személyek vezetésével s az egész laktanya épület feldúlása, az ottlévő iratok anyag megsemmisítése.

Mosonmagyaróváron október 26-án reggel a Mezőgazdasági Akadémia hallgatóinak és tanárainak kezdeményezés részvételével ugyancsak tüntetés kezdődött. Az összesereglett tömeg a városi tanács elé vonult, ahol a tanácsházzal szembe a vörös csillagot, majd innen a párt ház elé mentek s itt szintén eltávolították a vörös csillagot, s a falról a pártbizottság megjelölésére szolgáló táblát is eltávolították. Közben párt-ellenes, szovjet-ellenes kiabálások, megnyilatkozások hangzottak a tömegből. Ezt követően a tömeg a járásbíróház elé vonult, ahol a börtönből a rabokat szabadították ki s a feszített hangulatban valakit meg is vertek a börtönnél.

A tömeg természetesen időközben egyre sokasodott s egyre forróbbá vált a hangulat. Innen a tömeg egyik része a rendőrség leszerelése, másik része a határőrség leszerelésére indult. A mosonmagyaróvári rendőrség **Éliás** nevű rendőrnagynak a győri kapitány akkori vezetésére utasítására letette a fegyvert, a váll-lapokat és a sapka-rózsákat letépte.

A tömeg másik része a laktanya felé vonult. A laktanya egyik oldalán csupán drót kerítéssel volt elhatárolva. A többi oldalon megfelelő kerítés, illetve kapu védte a laktanyát. A tömeg a drótkerítés felőli oldalon közelített a laktanya felé. A határőrség megyei parancsnoksága Győrben székelt és állandó összeköttetést tartott a laktanya parancsnokságával. A tömeg közeledtével a laktanya parancsnoksága érintkezésbe lépett Győrrel, a határőrség kerületi parancsnokával **Fexi** alezredessel. Tájékoztatást kértek, hogy mitévők legyenek a tömeggel szemben. Ugyan ebben az időben történt a győri államvédelmi laktanya leszerelése és feldúlása is így **Fexi** alezredes elítélte a tömeg szándéka nem volt kétséges, és tudva azt, hogy a laktanya alatt 8 vagon szén és robbanóanyag van, továbbá a nyugati határ biztosítását szolgáló operatív anyag, olyan parancsot adott, hogy minden körülmények között

meg kell akadályozni, hogy a laktanya a tömeg kezére jusson és ha más mód nincs, az egész laktanyát fel kell robbantani, de az otlev anyag nem kerülhet illetéktelenek kezébe. A tömeg közeledtére ennek a parancsnak a birtokában a laktanya tisztjei közül elébe mentek a tömegnek, próbálták megmagyarázni, hogy ne közelítsenek a laktanyához.

Nemcsak a határ raktanya tisztjei, hanem a hely rséghez tartozó m szaki alakulat tisztjei közül is megpróbálták visszatartani a tömeget, azonban eredményre a szép szó nem vezetett. A drótkerítést l mintegy 15 méterre ért el a tömeg, amikor lövöldözés kezd dött.

A jelen perben azt megállapítani, hogy a lövöldözést ki kezdte, bizonyossággal nem lehetett. A laktanya védelmére rendelt katonaság sortüzet adott a tömegre, melynek következtében közel 100 halott és még több sebesült maradt a helyszínen. A tömeg ezután megriadva elmenekült.

A helyszínen maradt halottak és sebesültek összeszedésében és kórházba szállításában a határ raktanya és a m szaki laktanya katonái a civil lakossággal együtt segítkezett. A sebesülteket és halottakat túlnyomó részben a mosonmagyaróvári kórházba szállították be. A lövöldözés híre rövid id n belül elterjedt a városban és a környez falvakban.

Az akkori hangulatban nem a realitásnak megfelelően értesült a lakosság az eseményekr l, hanem a felforgató elemek szája íze szerint. Általában a gyilkos „ÁVH”-ról ártatlan emberek mészárlásáról folyt a beszéd. A sort z után a kórház körül a tanács körül és általában a városban az emberek az utcán tartózkodtak csoportokba ver dve tárgyalták az eseményeket.

Hangadók jelentek meg itt-ott és szították az egyébként is felkavart szenvedélyeket. Különösen a kórház körül volt kiélezett a helyzet, s ezt fokozta, hogy közben a sebesültek és halottak behordásával egyid ben az elesettek hozzátartozói sírása jajveszékelése kezd dött.

Gulyás Lajos III. r. vádlott volt Kisgazdapárti országgy lési pótképvisel , református lelkész Levél községben értesült a mosonmagyaróvári eseményekr l, rögtön kerékpárra ült és mosonmagyaróvárra ment.

A kora délutáni órákban érkezett meg, s itt rögtön cselekvésbe kezdett. A tömeg kíséretében a rend rségre ment, ott a parancsnokkal tárgyalt az utcán a tömeg jelenlétében követelte t le, hogy fegyverezzék le a határ rséget. A parancsnok közölte vele, hogy a rend rség a fegyvert letette, agy nem áll módjában semmilyen formában beavatkozni a határ rség lefegyverzésébe. Itt **Gulyás** III. r. vádlott kiválasztott két embert a tömegb l s a tömeggel együtt a tanácsházára sietett.

Itt a határ raktanya lefegyverzését követelte és felvetette ha másként nem lehet kérjenek Gy rb l fegyvereket, hogy azok segítségével miel bb történjék meg a lefegyverzés. A tanácsházán közölték vele, hogy a segítség kérés már megtörtént Gy rb l fegyverek fognak érkezni. **Gulyás** ezután kiment a néphez és közölte az ottlév kkel, hogy a gy ri fegyveres segítség útban van.

A hír hallatára a tömegben a bosszú hangulata kerekedett felül s mindenki arról beszélt, hogy majd a gy ri fegyveresek segítségével leszámolnak az ávosokkal.

Általában a tömegben ávosokként emlegették a határ rséget, minden valószínűség szerint a tüntetést szervez felforgató elemek szándékosan dobták be ezt az

elnevezést, mert akkor már Gy rben is és másutt is a „gy lölt ÁVH-ról” beszéltek, ezzel a megjelöléssel a tájékozatlan tömeget a határ rség ellen tudták fordítani.

Gy rben ezalatt az id alatt megtörtént az ÁVH laktanya feldúlása, a rend rség egyes tagjainak, valamint a honvédség átállás a s úgy a politikai, mint a gazdasági hatalmat az u.n. gy ri nemzeti tanács vette kezébe **Szigethy Attila**, **Kéri József**, **Földes Gábor** és mások vezetésével.

A mosonmagyaróvári tragikus események híre eljutott Gy rbe is. Az utca népe Gy rben is arról beszélt, hogy a gyilkos ÁVH Mosonmagyaróváron a védtelen tömeget mészárolja. A segítségkérés eljutott a gy ri nemzeti tanácshoz is és **Szigethy Attila** és társai intézkedtek a segítségr l.

Tihanyi Árpád II. r. vádlott értesülve az eseményekr l hivatottnak érzi magát, hogy a politikai porondra lépjen és felajánlja a szolgálatait a nemzeti tanácsnak. Vállalkozott arra, hogy egy veres csoporttal Mosonmagyaróvárra siessen „rendet csinálni”.

A nemzeti tanács egyik vezetője **Szigethy Attila** jelenlétében és tudtával megbízást ad e feladat végrehajtására. **Tihanyi** maga mellé vett néhány embert, a nemzeti tanács intézkedésére a gy ri katonaságtól tehergépkocsit és fegyveres katonaságot kért, majd mintegy 15 fegyveresekkel megrakott teherautó karaván élén elindult Mosonmagyaróvárra „felszabadítani”.

A teherautókon nemcsak fegyveres katonák, hanem felfegyverzett civilek, suhancok és fegyvertelen emberek, s t fiatal gyermekek is voltak.

Alighogy a karaván elindult **Szigethy Attila** megbízó levelet állított ki **Földes Gábor** részére s t is Mosonmagyaróvárra küldte „rendet csinálni”

Földes Gábor néhány társával szürke Pobjeda gépkocsival a karaván után indult, Öttevény község közelében utolérte és megel zte ket, majd megállította a karavánt és átveszi az élen haladó kocsitól a fehér zászlót és azzal indult tovább Mosonmagyaróvárra.

Földes Gábor és **Tihanyi Árpád** itt találkoztak el ször. Közöttük beszélgetés is lezajlott.

A közöttük itt lefolyt megbeszélés tartalmát a tárgyalás során tisztázni nem lehetett. Mindenesetre az megállapítható volt, hogy **Földes Gábor** a fegyvereseket nem küldte vissza Gy rbe, illetve azoknak Mosonmagyaróvárra menetelét nem szándékozott megakadályozni.

Ezt követ en **Földes Gábor** a személygépkocsival, fehér zászlót kit zve a mosonmagyaróvári tanácsházához ment. Itt már nagy tömeg fogadta, s a kocsiban ül k közül valaki beszélt a tömeghez a megérkezéskor és bejelentette, hogy a gy ri nemzeti bizottság megbízásából jöttek és utánuk a gy ri honvédség és polgár rség segítsége is megérkezik.

Ezt a bejelentést **Gulyás Lajos** III .r. vádlott is hallotta. **Gulyás Lajos** ezeket hallva visszament Levél községbe azzal a szándékkal, hogy Levél község lakosságát és behozza Óvárra, hogy minél nagyobb er álljon rendelkezésre a határ r laktanya lefegyverzésében.

Földes Gábor azzal a szándékkal indult el Gy rb l, hogy a határ rséget lefegyverezze. A tanácshoz való megérkezésekor az els teendője-miután megbízó levelét megmutatva bemutatkozott - és intézkedett az irányban, hogy telefonon

közöljék a határ rség parancsnokságával, hogy a gy ri nemzeti tanács megbízásából, egy szürke Pobjeda személygépkocsi fehér zászlóval a laktanyához érkezik a nemzeti tanács küldöttségével tárgyalások folytatása végett s el ttük nyissák ki a laktanya kapuját.

A telefonálás megtörtént, majd **Földes Gábor** a gépkocsival a laktanya elé hajtatott. Miután a mosonmagyaróvári lakosság értesült a gy riek megérkezéséről, nagy számban a laktanyához indultak s mire **Földes Gábor** a személygépkocsival odaért, már hatalmas tömeg szorongott a kapu el tt.

A határ rség a telefonértesítésre a megállapodás szerint a laktanya kapuját kinyitotta, hogy a személygépkocsi bejuthasson a laktanyaába. A személygépkocsi megindulásával egy id ben a tömeg is a laktanya felé tódul, s közvetlenül a gépkocsi után a laktanya udvarára betódul, úgy hogy a kocsi után a laktanya kapuját becsukni már nem lehetett. **Földes Gábor** ekkor kiszállva a kocsiból a gy ri nemzeti tanács nevében letetette a fegyvert.

Beszédet intézett a tömeghez közölte velük, hogy Gy rben az ÁVH-t felszámolták. Forradalomról beszélt, a délel tti lövöldözés miatti felel sök törvény elé állításáról, felel sségre vonásáról beszélt.

Majd a parancsnokot keresve felment az épületbe, ott közlik vele, hogy a parancsnok eltávozott, ennél fogva helyettesítést követelte.

Telefonálni akart a telefon azonban nem m ködött, a rádió szobához ment, melynek ajtaja be volt zárva. Miután felszólítására a kulcsot nem tudták el adni, így vállával befeszítette az ajtót, annak a rádiószobának az ajtaját, amelyben négy adó-vev rádiókészülék volt üzemben.

A készülékekhez nem értett s így visszament a parancsnoki szobába, itt találkozott **Vági József** f hadnaggyal a határ r laktanya parancsnokának politikai helyettesével. A f hadnagyot rizetbe vette s a mosonmagyaróvári tanácsházára akarta szállítani. E végb l a tömegem keresztül a személygépkocsihoz kísérte. A tömeg közben míg a személygépkocsihoz értek **Vági József** f hadnagyot ütlegelni, rugdossa, mire a kocsiba betudják ültetni a f hadnagy már több sebb l vérzett, arcán, fején s egyéb testrészén számos ütés, rugás érte.

Közben Földes Gábor is kapott egy-két ütest, szemér l a szemüveget is leverték, amely összetört. A kocsiba beültetve **Vági Józsefet**, a sof rnek utasítást adott, hogy vigye a tanácsházára.

Mindez a megérkezést l számítva mintegy fél óra alatt zajlik le, és közben megérkeznek a fegyveresek **Tihanyi Árpád** vezetésével Mosonmagyaróvárra. Itt beavatkozásra már nem lenne szükség, mert ekkor már a laktanya lefegyverzése megtörtént.

Mégis a teherautók egy része a m szaki laktanyához hajtatott, ahol fegyvereket szereztek a fegyver nélküliek részére, majd a határ r laktanyához mentek, ahol megkezdték az akkor már ott lev tömeg segítségével a lincselést.

A határ rségnél a lefegyverzett katonáktól a fegyver nagy része szintén a lakosság kezére kerül. A határ rség legénységét és tisztjeit a laktanya ebédl jébe összeterezték és közölték velük, hogy a határ rséget felszámolták, szolgálataikra tovább nincs szükség.

A tömeg betódult az épületbe s ott tör-zúz, pusztít. A tisztek közül egynéhányat kivisznek az udvarra, s ott barbár módon ütlegetik, tapossák, tépik ket. Így többek között **Gyenes György** határ r tisztet, **Stefkó Józsefet**, **Máté Lajos** Gh-s f hadnagyot és másokat is. Az udvaron ezek közül a tisztek körül gyűrűk alakultak s a Gy rb l érkezettek segítségével folyik a lincselés.

Tihanyi Árpád a megérkezése után elválik az általa vezetett fegyveresekt l s a tanácsházára ment, ott közli, hogy a gy ri nemzeti tanács megbízásából jött rendet csinálni Mosonmagyaróvárott. Tihanyi ugyanazzal a szándékkal és feladattal érkezett meg, mint Földes Gábor a határ r laktanya lefegyverzésére. Ekkor hozták meg **Vági József** f hadnagyot is, akit **Tihanyi** többek jelenlétében kihallgatott.

Vági József ekkor már több sebb l vérzett, elgyötörtén, összeverten került a tanácsházára. Tihanyi kérdéseket tett fel, hogy a laktanyából kik lövettek, kik l ttek és vallatja az egyébként is elgyötört embert. Majd felszólítja **Vági Józsefet**, hogy telefonáljon ki a határ rségre is, hogy a katonák ott is tegyék le a fegyvert.

Vági József kényszer helyzetében Rajkára ki is telefonált. A tömeg ekkor már a városháza el tt felszólított hangulatban „a gyilkosok kiadását követeli”.

Gulyás Lajos református lelkész a gy ri fegyveresek megérkezésével egy id ben a levéli tanácsházára sietett, s itt felszólította a tanácselnököt, hogy Levél népével induljanak Mosonmagyaróvárra. Majd hasonló felhívást intézett a Levél községi párttitkárhoz is. Miután az közölte vele, hogy sem sem a lakosságot nem hajlandó Mosonmagyaróvárra vinni gyávának nevezni és megfenyegeti, hogy ennek még következményei lesznek.

Majd most már motorbiciklivel visszament Mosonmagyaróvárra, ki a határ r laktanyához, ahol már folyt a lincselés. Oda férk zött **Máté Lajos** Gh-s f hadnagy körül alakult gy r höz és közrem ködött abban, hogy **Máté Lajost** az egyik gy ri teherautóba betuszkolják. Majd maga is a teherautóval együtt a városi tanácsházára szállítja **Máté Lajos** tisztet. Közben a keze a határ rtiszt vérért l véres lett. **Máté Lajos** tisztet is a városházára vitték fel, nem sokkal kés bb, mint **Vági Józsefet**. **Gulyás Lajos**, amikor bevitte **Máté Lajost**, ott átadva azzal, hogy hoztam egy ÁVH-st ítélkezzenek felette.

Fönt a tanács helyiségeiben ekkor már jelent s számú ember tartózkodott, nagy volt a z rzavar, különböző követelések hangzottak el, teljes volt a fejetlenség.

Nem sokkal ezt megelő z en **Tihanyi Árpád** megérkezése után utasítást adott az u.n. nemzeti tanács újjáalakulására. Tudni illik az a nemzeti tanács, melyet a gy riek odaérkezése el tt alakítottak Tihanyiéknak nem volt megfelel , mert abban még kommunisták is és a tanács volt vezet i is résztvettek. Ismét összeállítottak egy listát, amelyet kivitték az erkélyre s a tömeg el tt is felolvasták s a kommunistákat kiszórták a tanácsból.

Tihanyi Árpád kiment a határ r-laktanyához is meggy z dni róla, hogy a lefegyverzést milyen mértékben hajtották végre. Kint találkozott **Földes Gáborral** is, majd visszatérve a tanácshoz az erkélyr l az otlév tömegnek beszédet mondott. Beszédében nacionalista sovíniszta uszító megjegyzések voltak. Beszélt arról, hogy Gy rben a gy ri lakosság a szovjet tankok ellen kivonult az utcára, beszélt a „Rákosi rendszer b neir l”. Általában a pártot Szovjetúnió becsmérelte s közölte a tömeggel, hogy a lövöldözésben felel s határ r tiszteket másnap felel sségre fogják vonni.

A beszéd egyes részletei nem ismeretesek a bíróság előtt, az azonban tényként megállapítható, hogy a beszéd arra volt alkalmas, hogy az egyébként is ingerült tömeget tovább ingerelje, a szenvedélyeket felkorbácsolja.

Tihanyin kívül mások is beszéltek a tömeghez, többek között **Gulyás Lajos** is, általában a Tihanyiéval azonos hangnemben. **Tihanyi, Gulyás** ott tartózkodása alatt a határ r kerület gy ri parancsnoka Feksz alezredes is tudomást szerzett arról, hogy a laktanyát lefegyverezték, tiszteket elhurcolták, illetve súlyosan bántalmazták. Ezért a gy ri határ r tisztek közül néhány önként jelentkez vel Mosonmagyaróvárra ment, hogy megmentse veszélyben lévő tisztjeit.

A tanácsházához mentek, ahová feljutni csak a tömegon keresztül tudtak. Az akkor már felfokozott hisztériás tömeghangulatban csak nehezen tudtak bejutni a tanácsházára. Közben a tömeg ket is bántalmazta, köpködté. Felérve a tanácsházára **Vági Józsefet** és **Máté Lajost** már ott találták. Megpróbálták tájékozódni, hogy hogyan tudnák elvinni onnan a tiszteket, ez azonban az ottani hangulatban már lehetetlen volt.

A hangadók között, akik az elvitelt mindenképpen akadályozták egy Sipos nevű akadémiai hallgató, **Tihanyi Árpád, Gulyás Lajos** f szerepet játszottak s ragaszkodtak hozzá, hogy másnap ítélez tömeg elé Kekszi alezredest is kitudszkoltá az erkélyre azzal a megjegyzéssel, hogy a gyilkosok parancsnoka, hát beszéljen a néphez.

Ekkor már, olyan veszedelmes volt a hangulat, hogy **Feksz** alezredes is és a vele érkezett tisztek is életük megmentése érdekében jónak látták, ha a tanács hátsó kapuján távoznak.

Földes Gábor szereplése azon túl, hogy a határ rséget leszerelte és a laktanya parancsnokának helyettesét a tanácsházára küldötte nem ismeretes. Az azonban minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy a gy ri fegyveresek tevékenységér l s így a lincselésr l is tudomással bírt. Az esti órákban azon a gépkocsin, amelyen érkezett Mosonmagyaróvárra vissza is tért Gy rbe két határ r tiszttel, akiket kérésükre Gy rbe behozott.

Tihanyi Árpád aznapi további tevékenysége ismeretlen.

Gulyás Lajos református lelkész vádlott a kés esti órákban hagyta el a tanácsházát és tért haza Levél községbe lakására.

A két fogva tartott határ r tisztet a m szakai alakulat katonái rízték fegyveresen a tanács épületében. A sebesült tisztek egész éjjel egyik szoba szemben lévő sarkaiban széken ülve töltötték az éjszakát. A fegyvereseket óránként váltották mellettük.

A tömeg kb. 10, 1/ 11 óráig követel zött a tisztek kiadásáért, közben az es is esni kezdett s a tömeg szétoszlott , csupán lézeng járókel k maradtak az utcán.

A gy ri határ r tisztek a kés éjszakai órákban még egyszer megkísérelték a lefogott tisztek kimentését, ment autóval, orvossal ismét Mosonmagyaróvárra mentek, el bb a tanácsházához, itt azonban már nem álltak szóba velük s a tömeg megérkezésük után ismét kezdett összgy lni, ezért nekik el kellett hagyniok a tanácsházát, majd a kórházhoz mentek.

A kórházban ekkor bent tartózkodott **Gyenes György** és **Stefkó József** határ r tisztek, akiket a tömeg a határ r laktanyánál agyon kínzott. **Gyenes György** ekkor márt meghalt. **Stefkó József** még élt, állapota, azonban súlyos életveszélyes volt. A

tisztek kérték a kórházat, hogy engedélyezzék az életben lévő **Stefkó József** Gy rbe szállítását, az orvosok azonban azzal az indoklással, hogy **Stefkó József** nincs szállítható állapotban a kiadást megtagadták.

Így a határ r tiszteknek eredmény nélkül kellett visszatérniük Gy rbe.

Október 27-én Gy rben a városi tanács nagytermében gy lésre jönnek össze a különböző területeken megválasztott u.n. forradalmi tanácsok küldöttei. Ezt az értekezletet **Szigethy Attila** bevezet je nyitotta meg. Majd els nek **Tihanyi Árpád** II.r. vádlott szólalt fel, beszédében a sovíniszta, nacionalista uszítás foglalta el a f helyet. 1848-as márciusi ifjúságról beszélt, a „Rákosi rendszer b neit” itt is éles kirohanásokkal vázolta, fegyveres beavatkozást követelt a budapesti harcokba, beszámolt a Mosonmagyaróvárott történekr l, az általuk véghez vitt h stettekr l a határ r laktanya lefegyverzésér l.

Ennek a beszédnek a részletes tartalma sem ismeretes a bíróság el tt. Itt is megállapítható azonban, hogy a beszéd akkori körülmények között mindenképpen a szenvedélyek felkorbácsolására, z rzavar fejetlenség keltésére volt alkalmas. Ezen gy lésen s így a beszéd elhangzásakor **Földes Gábor** I. r. vádlott is jelen volt.

Ugyanezen a napon Mosonmagyaróváron már a reggeli órákban gy lt a tömeg a tanácsháza el tt. Nagy számban jöttek a környez községek lakói is, s általában úgy tudták, hogy ezen a délel ttön akasztják az ávosokat. Így jöttek Sérfeny szigetr l, Halászból, Mosonból és sok más környez községb l is. A tanácsházán ekkor már jobboldali reakciós elemek vették át az irányítást. A kommunistákat még el z este eltávolították a tanácstól, egy részük pedig látva a fenyeget helyzetet, 27-én már nem is mert visszamenni.

Ahogy gy lt a tömeg úgy forrósodott a hangulat. Küldöttség küldöttséget ért a tanácsházán, akik felel sségre vonást sürgettek.

A vádlottak közül **Fekete István** is a követel k közé tartozott. Fölment a tanácsra többed magával s ott részt vett olyan társaságban, akik a leghangosabban követelték a „gyilkosok” kiadását és fenyeget ztek, hogy az utcaköveket felszedve megtámadják a tanácsi épületet, ha nem adják ki a tiszteket. Majd miután a tisztek kiadása nem történt meg a tömeg benyomul az épületbe.

A két határ rtiszt a második emelet egyik szobájában tartózkodott, amikor meghallották, hogy kiabálások közepette értük jön a tömeg. **Vági József** az t rz egyik katonának könyörgött, hogy l jje agyon. Miután a katona azt megtagadta, a folyosón keresztül futva az egyik udvarra néz ablakon kivetette magát. A tömeg látva a tiszt kiugrását visszafordult lerohant az udvarra, a leugrott határ r tisztet kivonszolták a tanácsháza elé az utcára és ott vadállati kegyetlenséggel ütötték, rúgták, taposták mindaddig ameddig teljesen széttaposva ott maradt az utca kövezetén.

Máté Lajos a másik határ r ennek köszönheti megmenekülését. Csak miután a tömeg végzett **Vági Józseffel** ezután követelték a másik ... (nem olvasható)

Az erkélyr l valaki közölte, hogy a másik tiszt a kórházban van menjenek oda érte. A tömeg erre megindult a kórház felé.

A kórházban az el z nap beszállított **Gyenes György** és **Stefkó József** mellett saját ruhájában a fert z osztályra tették át. A tömeg a kórházba is küldöttséget menesztett **Stefkó József** kiadása érdekében. Az orvosok el bb nem akarták kiadni, majd

felhívták telefonon a tanácsházát, ahol **Ambrus** rnagytól az akkori város parancsnoktól azt az utasítást kapták, hogy adják ki **Stefkó Józsefet**.

Ezután hordágyon hozták ki a súlyosan sebesült **Stefkó Józsefet**. A kórház közelében lév evangélikus templomig vitték, s útközben köpdösték, ütötték, becsmérelték, majd a templom el tt egy fánál letették s megkezd dött a borzalmas lincselés. El bb a lábára kötötték kötelet s lábánál fogva húzták föl a fára, közben testét, fejét rugdalták, ütötték ki hol érte, pumpával kézzel, bottal addig ütlegették, amíg a fáról le nem szakadt, majd leszakadva föl ült a földön és könyörgött, hogy „ne bántsák nem b nös”.

Ekkor **Cziffrik Lajos** mellberugta, hogy a száján vér spriccelt ki, s ez ráfröccsent **Cziffrik Lajos** ruhájára is. Ezután ismét kötelet vettek el és most a nyakára kötötték és húzták föl a fára.

A felakasztott tiszt mellére **Kiss Antal** V. r. vádlott a határ r véréb l ötágú vörös csillagot rajzolt, majd szájába cigarettát dugott s az egyik cip jét hóna alá tett.

Ezután ment oda **Sipos Dezs** vádlott is, aki a másik cip vel néhányat a felakasztott **Stefkó Józsefere** ütött, majd ezt a cip t is a vádlott hóna alá tette. Az akasztásnál egy külföldi újságíró is segédkezett volt egyike azoknak, aki fölment a fára és segített a lincselésnél, majd több különböz képet is csinált a földr l is. Ezeken a képeken a vádlottak némelyike is felismerhet , egyik képen **Zsigmond Imre**, másik képen **Weinträger László**. Ezek a képek a nyugati újságokban, mint a „magyar szabadságharcosok h stettei” illusztrálásaképpen meg is jelentek.

Gulyás Lajos október 27-én Levél községben részt vett a Hazafias Népfront által rendezett ülésen. Ezen a gy lésen levél község lakosságának többsége volt jelen. A hazafias népfront elnökének megnyitója után rögtön **Gulyás Lajos** református lelkész kezd beszélni. Már a népfront elnöke is szenvedélyes hangnemben apolitikusan szólalt fel. **Gulyás Lajos** hozzászólása még tovább korbácsolta a szenvedélyeket. Beszélt arról, hogy Budapesten a szovjetek gyilkolják a magyar fiatalokat. Beszélt a múlt rendszer hibáiról és hogy akik a faluban felel sek ezért azok isten és ember el tt felel sségre lesznek vonva.

Felszólította a tanácsot, hogy mondjon le helyette válasszanak u.n. nemzeti tanácsot. Ennek következménye lett az, hogy a tanácselnök lemondott s ott nyomban választásokat tartottak. A jelöl bizottságban a vádlott is benn volt s a gy lésen az új jelöltek neveit is a vádlott olvasta fel. A vádlott nem volt tagja a nemzeti tanácsnak, azonban irányította a tanács munkáját, kés bb is rendszeresen bejárt oda, tanácsokat adott és beavatkozott a konkrét ügyek intézésébe is.

Gulyás Lajos október 30-án a járási tanácsra ment, ahol az akkori járási tanács munkás tanácsa elnökét l **Lugositól** megbízó levelet kapott.

A megbízó levél értelmében felhatalmazást kapott, hogy a mosonmagyaróvári járás egész területén minden megalakult nemzeti bizottság felé utasításokat továbbítson a városi nemzeti és katona tanács rendelkezése szerint, s itt megbízást kapott arra, hogy menjen ki Hegyeshalomba ott ellen rizza le a határ rség lefegyverzését, valamint gondoskodják arról, hogy **Feksz** alezredest a határ rség parancsnokát a határról távolítsák el. A járási tanácsnál tolmácsot is adtak melléje s így **Gulyás Lajos** a tolmáccsal együtt Hegyeshalomba ment, hogy végrehajtsa a kapott utasítást. Hegyeshalomba motorbiciklivel megérkezve a tanácsházára mentek, a tanácsházán az

ott lév tanácselnökkel közölte az, hogy a határ rséget le kell fegyverezni. A tanácselnök tiltakozik, s a vita közben a szabadeurópa rádió két munkatársa is megjelent a tanácsházán. **Gulyás Lajos** mint országgy lési képvisel mutatkozott be, s mindjárt tájékoztatást adott az újságíróknak. Elmondta, hogy Budapestet két órája szovjet repül gépek bombázzák, közölte az újságírókkal, hogy szólítsák fel a nagyhatalmakat és az ENSZ-t, hogy küldjenek segítséget Magyarországnak.

Megköszönte a gyógyszer, egyéb vöröskeresztes küldeményeket, kifejezésre juttatta, hogy mindez azonban nem elég, hanem szükséges, hogy a nyugat fegyveres segítséget is adjon Magyarországnak, mert egyébként a szabadságharc elbukik.

Majd ugyanezeket a követeléseket egy memorandumba foglalták össze, s ugyanezeket írásban rögzítve s jelenlév 25-35 emberrel aláíratva az újságíróknak átnyújtották. A memorandumot magyar nyelven írták **Gulyás** diktálására s az ott lév egyik németül tudó asszony segítségével németre is lefordították, s így adták át a két újságíróknak. Ezt a memorandumot **Gulyás** vádlott is aláírta s az ott tartózkodókkal aláíratta.

Amíg ezek történtek a tanácsházán a vádlottal jött tolmács és egy **Cseh** nevezet hegyeshalomi ellenforradalmár a polgári lakosság segítségével a határ rséget lefegyverezték. Ezt követ en **Gulyás** innen eltávozott, s további ténykedése a bíróság el tt nem ismert.

Gulyás Lajos kés bb, már november 4-e után a járási tanács végrehajtó bizottságába is beválasztották, majd december 10-e körül most már a járási tanács végrehajtó bizottságának megbízó levelével ellen rzést akart tartani ismét a Hegyeshalomi tanácson, ezt azonban számára már nem tették lehet vé, s így ellen rzés nélkül viselt, amit akkoriban a kormánnyal nyíltan szembehelyezked ellenforradalmárok viseltek.

Január elején a Gy r megyei MSZMP lapjának a Kisalföldnek egyik cikke **Gulyás** tevékenységét leleplezte, ennek következményeként **Gulyás Lajos** tisztségér l lemondott, majd február 5-én letartóztatták.

Tihanyi Árpád II. r. vádlott október végén Budapestre ment, utazásának célja és körülményei ismeretlenek. Majd november 2-án **Klauz** nev ismer sével Ausztriába ment és ezen útja alkalmával az amerikai követségen is megfordult, ahol Klauzzal együtt tárgyalt az amerikai követtel. A tárgyalás tartalma a bíróság el tt nem ismeretes. **Tihanyi** csak november közepe táján érkezik vissza Magyarországra és t december 27-én tartóztatták le. November 4-e utáni magyarországi tevékenysége a bíróság el tt ismeretlen.

Földes Gábort, Szigethy Attiláék október utolsó napjaiban a gy ri rádió ellen rzésével, felügyeletével bízták meg. Ezt a megbízatást csak néhány napig gyakorolta, mert október végén a nemzeti tanácsi tagságáról lemondatták.

November 4-e után **Földes** minden ténykedése a Magyar Szocialista Munkáspárt és a Forradalmi Munkás Paraszt Kormány ellen irányult.

A színházban maga köré tömörítette a jobboldali reakciós elemeket s igyekezett akadályokat gördíteni a kommunisták munkája elé. Szoros kapcsolatot tartott fenn a kormányellenes Hazánk cím lapnak szerkeszt ségével. Részt vett a Vagonyárban szervezett m sorok lebonyolításában. A színészek bizonyos id közönként a Vagonyárban különböző ellenforradalmi verseket szavaltak ennek az volt a célja, hogy az un. „forradalmi szellemet” ébren tartsák.

Egy alkalommal **Földes Gábor** is elszavalta a Vagonyárban Tamási: Piros vér a pesti utcán c. ellenforradalmi versét.

Több ízben szórakozóhelyeken ellenforradalmi elemekkel összejött, s itt kormányellenes megnyilatkozásai voltak. Egy alkalommal az egyik vendéglőben eléggé ittas állapotban a kormány elnökére **Kádár János** elvtársra lealacsonyító becsmérl kifejezéseket használt. (A május 30-án felvett tárgyalási jegyzőkönyv 15. oldal 1. bekezdése szerint).

Attól sem riadt vissza, hogy zavart, felfordulást csináljon. Így amikor a színház a Bánk Bán előadásának bemutatójára készült mindent megtett azért, hogy az előadást botrányba fulassza. A színház vezetősége figyelemmel az országban és Győrben is meglévő hangulatra az előadásra megfelelően szervezett közönséget igyekezett biztosítani, hogy az első előadások zavarok nélkül lefolyhassanak.

Földes Gábor minden áron azon volt, hogy a jegyeket a munkás tanácsok osszák ki, akik abban az időben meglehetősen mereven többségükben kormányellenes politikát vittek. Miután ez nem sikerült **Földes Gábornak**, az előadás előtt beszédet akart tartani s ebben csak a rendőrség tudta megakadályozni. Nem egyszer kifejezésre juttatta, hogy forradalmár. Csak 1957. március-április hónapjaiban húzódott vissza a nyílt kormányellenes megnyilatkozásoktól, s akkor kezdett alkalmazkodni a párt és kormány politikájához. Május 3-án tartóztatták le.

Varga Ernő IV. r. vádlottat a Mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Akadémia igazgatóját 25-én a kora délutáni órákban a Városi Pártbizottság elnöke áthívatta és közölte vele, hogy értesülései szerint az akadémiai hallgatók a vizsgákra készülnek, a felhívta Varga igazgató figyelmét, hogy ezt meg kell akadályozni. **Varga Ernő** a figyelmeztetésre nem reagált és nem törődött azzal, hogy mi történik az akadémián. Aznap este felé a diákság néhány tanár kíséretében néma tüntetésre indult a városba. A tüntetés különösebb baj nélkül lezajlott.

Másnap október 26-án az akadémia diákjai és tanárai ismét tüntetni mentek s jelen vannak a csillagok leverésénél, s börtönben a foglyok kieresztésénél és az élen haladnak a határőrlaktányához. **Varga Ernő** csak a sortűz után értesült a történetről diákjaitól és tanáraitól.

Értesült arról is, hogy több hallgató életét vesztette, illetve megsebesült a laktanyánál. Ekkor nyomban küldöttséget szerveztek a hallgatókból és tanárokból s a küldöttség vezetőjeként **Varga Ernő** átment a tanácsházára, ahol felháborodva követelte a felelősségre vonást.

Felháborodását diákjainak elvesztése a nagyszámu sebesült váltotta ki s figyelemmel arra, hogy nem ismerte a laktanyánál történt tragédia körülményeit, felháborodása emberileg érthető volt.

26-án este az akadémia hallgatói is részt vettek a határőrlaktanya lefegyverzésében s innen vontatóval nagy mennyiségű fegyvert szállítottak az akadémiára.

27-én **Varga Ernő** is tudomást szerezve a fegyverrel, a tanári karral közös egyetértésben elhatározták, hogy az akadémián fegyveres alakulatot létesítenek a hallgatókból. Még aznap érintkezésbe lépett **Ambrus** naggyal.

Varga Ernő személyesen beszélt meg Ambrus naggyal, aki akkor az un. Forradalmi Katonai Tanács elnöke s egyben a város parancsnoka is volt, hogy a

hallgatókat felesketik s ezáltal katonai alakulattá válnak, s így a fegyverek jogszeren birtokukba maradhatnak.

A megbeszélésnek megfelelően október 18-án az akadémián **Ambrus** nagy kezébe a nemzeti tanácsra letették a hallgatók az esküt.

Az eskü szövegét **Ambrus** nagy diktálta s azon oly változtatást eszközölnek, hogy a fegyvert csak támadás esetén használják.

Ezután az alakulatot úgy szervezték meg, hogy a szakaszparancsnokokat a tanárok közül jelölték ki. Majd karhatalmi feladatokat is bízta a most felfegyverzett akadémiai hallgatókra „járás szolgálat rízetbe vétel” ezekben a napokban került sor az elesett akadémiai hallgatók temetésére.

A temetéseken **Varga Ern** tartotta a búcsúztatókat. Az egyik ilyen búcsúztatás alkalmával az akadémia hallgatói által letartóztatott **K. Papp Józsefet** az akadémiára kísérés közben a búcsúztatás színhelyén keresztül vitték, itt **Varga Ern**, amikor meglátta t felel sségre vonásszeren megjegyzéseket tett **K. Pappra**.

Azt jutatta kifejezésre, hogy azért ami a laktanyánál történt **K. Pappot** is felel sség terheli. A megjegyzések alkalmasak voltak arra, hogy **K. Papp** ellen, aki a marxista tanszék vezetője volt és korábban az akadémia párttitkára, olyan hangulatot keltsen, amely az akkori idket figyelembe véve testi épségére, s t életére is veszélyes lehetett.

Varga Ern október 23-án el tt is rossz viszonyban volt **K. Papp Józseffel**. Egy ízben már javaslatot tett leváltására. **Varga Ern** **K. Papp Józsefet** korábban sem tartotta alkalmasnak a marxista tanszék vezetői beosztására. A képességeit nem tartotta megfelelőnek.

K. Papp Józsefet fegyveresek tartóztatták le a lakásán és kísérték be az akadémiára. Az akadémián a pincébe zárták. **Varga Ern** a letartóztatásról tudomással bírt s az egyik értekezleten fölvetette, hogy **K. Pappot** bocsássák szabadon. Az értekezlet állásfoglalása az volt, hogy szabadon bocsájtják azzal a feltétellel, hogy a lakásán köteles tartózkodni, ott senkit nem fogadhat, senkivel nem érintkezhet és egy nyilatkozatot aláír, amelynek z a tartalma, hogy az rízetét saját felel sségére hagyta el. Ezeket a feltételeket **K. Pappal** is közölték. **K. Papp** gondolkodási időt kért s másnap kijelentette, hogy a nyilatkozatot nem hajlandó aláírni, **Varga Ern** ennek ellenére hazaengedte t.

Azokat a feltételeket, amelyeket **K. Papp Józsefnek** a szabadon bocsájtása ellenében el írtak **K. Papp József** nem tartotta meg, ugyanis **Cseh Zsófia** a marxista tanszék egyik tanára és annak férje **Karkus István** rend r szakaszvezető november 1-én meglátogatták t lakásán.

Err l tudomást szereztek az akadémián s közölték **Varga Ern vel** is, hogy **K. Papp** a feltételeket megszegte. Majd tanácskoztak, hogy mitév k legyenek. Arra a megállapodásra jutottak, hogy mindhármukat le kell tartóztatni. A megállapodás szerint **Szekeres Ferenc** a katonai tanszék vezetőjének parancsnoksága alatt fegyveresek kimentek **K. Pappék** lakására és **K. Papp Józsefet**, **Cseh Zsófiát**, valamint **Karkus István** rend r szakaszvezetőt letartóztatták, átkísítették az akadémia épületébe és ott a férfiakat a pincébe, **Cseh Zsófiát** pedig a fáskamrába zárták be.

Ugyanezekben a napokban a hallgatók közül **Kopa Dénest** ÁVH-s besúgóí gyanu és egy **Szendri** nevűt meg nem állapítható címen szintén letartóztatták, majd **Kopa**

Dénes bátyját, aki nem tartozott az akadémia kötelékében, állítólagos ÁVH-s volta miatt zárták be szintén a pincébe.

Ezt követően a mosonmagyaróvári „Fekete Sas” vendéglő pincéérért is kimentek az akadémia hallgatók közül és bekísítették is állítólagos ÁVH besúgói volta miatt. Minderről **Varga Ernőnek** tudomása volt, a hallgatókat ki is hallgatta, kihallgatás közben meg is ütötte az egyiket és **Kopa Lászlót** kihallgatás közben állon rúgta. **Lengyel Gézának** - a letartóztatott pincérnek a felesége - személyesen is felkereste **Varga Ernőt**, hogy férjének sorsától tájékozódjon és enivalót vitt neki. **Varga Ernő** az asszonyt elutasította és az enivalót sem engedte átadni **Lengyel Gézának**. A szovjet csapatok bevonulásakor november 4-én a letartóztatottakat szabadon bocsátották.

Az akadémia tanárai a szovjet csapatok hírére **Varga Ernőt** arra akarták rávenni, hogy az egész akadémia vonuljon nyugatra. **Varga Ernő** azonban ebbe nem egyezett bele, majd fegyveres ellenállást akartak szervezni a szovjet csapatok ellen, **Varga Ernő** azonban ehhez sem járult hozzá. A szovjet csapatok bevonulásakor az akadémiai hallgatók a fegyvereket is szovjet csapatoknak átadták. **Varga Ernőnek** november 4-e utáni magatartása általában pozitíven értékelhető. Ami megnyilvánult a tanítás beindításában is.

Kiss Antal V. r. vádlott, állami gondozottként nőtt fel, szüleit nem ismerte, nehéz anyagi körülmények között élt mindig letartóztatása alatt is 600 Ft-os fizetésből élt, mint feltejesített munkát.

1956. október 26-án a kollégiumi diákokkal együtt is részt vett a tüntetésben, ott van a csillagok leverésénél, a börtönnél a foglyok kiszabadításakor, itteni ténykedései a bíróság előtt nem ismeretesek. A sortüz után a kórháznál jelen van, a sebesültek behordásakor tudomást szerez arról is, hogy Győrben az ÁVH lefegyverzésére fegyveres segítség érkezik.

A győriek megérkezésekor az egyik teherautóra felkapaszkodva a határ menti laktanyához ment, a laktanyánál a tevékenysége ismeretlen. Jelen volt a tanácsház előtt tömegnél is, ahol követelték az ávósok kiadását. Hallotta a beszédeket, amelyek a tanácsháza erkélyéről elhangzottak. Majd másnap október 27-én ismét jelen volt a tömegben, ahol kiabáltak, hogy az ÁVH-sokat adják ki.

Majd, amikor **Vági József** a tanácsház emeletéről kiugrott és a tömeg kihúzta az utcára is odament, és a földön fekvő határ tiszttel fejébe rugdosott. Innen a Kórházhoz ment, ahol **Stefkó József** felakasztásában is részt vett. Amikor a nyakára tették a kötelet **Kiss Antal** a lábánál fogva segítette harmadmagával fölfelé nyomni, hogy a kötelet fenn megtudják kötni. Majd amikor felakasztották zsebéből cigarettát vett el, azt a felakasztott tiszttel szájába tette, a földön lévő egyik cipőjét a tiszttel a hóna alá tette, majd mellé a vérző tiszttel véreből ujjával vörös csillagot rajzolt. Ezután a tett színhelyét elhagyta.

Weintráger László VI. r. vádlott segédmunkás foglalkozású, korábban rendőr volt, több éven keresztül. 1956. október 26-án tudomást szerzett a tüntetésről és a börtönnél jelen volt, amikor a foglyokat kiengedték. Itteni tevékenysége a bíróság előtt nem ismeretes.

Majd később tudomást szerzett a határ menti laktanyánál történetekről és megtekintette a kórháznál a beszállított halottakat, sebesülteket.

Itt szerzett tudomást arról is, hogy Győrben egy fegyveres csapat érkezik a határ lakótelepére.

Másnap október 27-én a kórház előtt lévő tömegnél jelen volt kerékpárral a tömegben tudomást szerzett arról, hogy a kórházban egy Ávós fekszik, aki állítólag felelős a sortüzért.

Amikor a kórházból kihozták **Stefkó Józsefet**, aki **Weinráger László** vádlottnak jó barátja volt is közel megy a sebesült tiszthez, majd amikor a fára lábánál fogva felakasztották, a kötélnek fán keresztül átvetett végét megfogta, majd kezével segített megtartani a felhúzott tiszteket, hogy a felakasztás sikerüljön. Ezt követő magatartása a bíróság előtt nem ismert.

Vádlott felismerte **Stefkó Józsefet**, még amikor a hordágyon volt és mégis részt vett az akasztásban.

Szalay Ferenc VII. r. vádlott mezőgazdasági napszámos, 1956. október 26-án a vádlott odahaza Sérfeny szigeten értesült a mórvidéki határ lakótelepénél történt eseményekről. Elmondták neki, hogy sok ember meghalt és megsebesült.

27-én reggel Sérfeny szigetről több társával együtt megindultak Mosonmagyaróvárra kerékpárral, hogy megnézzék mi történik Mórvidéken.

A faluban az a hír járta, hogy Óváron szombaton fogják akasztani az ávósokat. A vádlott beérve a tanácsháza elé ment és itt hallotta az uszító beszédeket. „Le az ávóval, ki az oroszokkal az országból”.

Meglehetősen forró hangulat volt már akkor a tanácsháza előtt, közben vonszolták ki az emeletről leugrott **Vági Józsefet**, a tanácsháza elé.

Szalay Ferenc vádlott is közel férkölt a tiszthez fejébe rugdosott, majd amikor azt mondják az erkélyről, hogy a másik tiszteket a kórházban van a tömeggel együtt is a kórházhoz ment. Ott a tömeg követelte **Stefkó József** kiadását, majd miután kiadták a vádlott is odament a fához felfelé való húzásban úgy segédkezett, hogy két kezével a vállánál megfogva felfelé emelte, amíg fönt meg nem kötötték a kötelet. Majd ezután a csizmaszárából a pumpát elvéve ütlegetni kezdte a felakasztott határ lakótelep tiszteket.

A fejjel lefelé lógó tiszteket megfogta a vádlott kabátját és könyörgött, hogy ne bántsa, mert nem büntetés. Vádlott a könyörgést figyelmen kívül hagyta tovább ütlegette a felakasztott tiszteket.

Többen is ütötték, az ütlegetések következtében a tiszteket a fáról leszakadt, a földön elterült, a vádlott pumpával ezután is ütlegetéseket mért rá. Az ütlegetésektől több sebből vérrel a határ lakótelep vére összefröcskölte a vádlott nadrágját, kabátját és az arcát. Ezután a vádlott zsebkendőjével az arcáról a vért letörölte majd eltávozott.

Cziffrik Lajos VIII. r. vádlott, termelési szövetkezeti tehenész 1956. október 26-án értesült a határ lakótelepénél történtekről jelen volt, amikor a sebesülteket szállították a kórházba.

Másnap október 27-én a vádlott biciklire ült és bement Mosonmagyaróvárra a kórházhoz. A kórháznál akkor a **Stefkó József** kiadását követelték már, majd nem sokkal később hozták ki **Stefkó Józsefet**.

A vádlott az evangélikus templom előtt állt, amikor **Stefkó Józsefet** lábánál fogva felakasztották, közel férkölt a határ lakótelep tiszthez és a fejjel lefelé lógó tiszteket belerúgott. Majd amikor leszakadt a tiszteket s könyörögve széttárta karját a vádlott

mellbe rúgta és ennek következtében a tiszt szájából vér spriccelt ki, s ett l a vádlott ruhája is véres lett. Majd **Cziffrik Lajos** vádlott innen eltávozott.

Haza felé menve egyik üzlet el tt találkozott Szakáll Sándor tanuval.

Szakáll Sándor tanút megkérte, hogy menjen be az üzletbe számára vegyen cukorkát, azért nem akar bemenni mondotta, mert véres a csizmája, ruhája, itt említette azt is, hogy az egyik felakasztott ávós tisztbe belerúgott, s attól lett véres.

Majd másoknak mesélt el részleteket a határ rtiszt kivégzésér l, a tsz tagsága vádlotról, mint hóhérról, **Bali Mihályról** beszélt s ott általában tudomással bírtak a vádlott tevékenységér l.

Zsigmond Imre IX. r. vádlott, földm ves, 5 éves keresztül Sérfeny sziget tanácsának VB-ban, mint elnökhelyettes m ködött. Innen leváltották, s ezután földm veléssel foglalkozott.

Október 26-án kerékpárral Mosonmagyaróvárra ment, s itt tudomást szerzett a határ r laktanyánál történekr l, ott volt a kórháznál és segített a sebesültek ellátásában.

Majd innen sötétedés után a tanácsháza el tti tömegben meghallgatja az erkélyr l elmondott beszédeket. Majd innen hazatért.

Másnap október 27-én motorkerékpárral Mosonmagyaróvárra ment. A tanácsházánál **Vági József** határ rtiszt földön fekv testébe bele rugdalt a rúgások a tisztet fejen érték.

Ezután a kórháznál jelen volt, amikor **Stefkó Józsefet** kihozzák s már a hordágyon fekv tiszttel szót vált, s itt a tiszt közli vele, hogy nem b nös és könnyörög neki életéért. Ezt követ en amikor fölhúzták **Zsigmond Imre** is bele rugdalt a fejfelé lógó tiszt fejébe. Majd ezt követ en eltávozott onnan.

A kés délutáni órákban Sérfeny szigeten az utcán **Zsigmond Imre** kérkedve mesélte el, hogy jelen volt az akasztásnál, még csizmáját is megmutatta és közölte, hogy nemcsak az akasztásnál, hanem a tanács el tt is, ahol az ávóst agyontiporták is jelen volt és ott lett véres a csizmája.

Molnár Ferenc X. r. vádlott, gyári munkás, 1956. október 26-án a gyárból kijövet a határ r laktanya felé men tüntet tömeghez csatlakozott és a tömeg közepe táján is a laktanya elé vonult.

Itt a sort z eldördülése után elfutott, majd segített a sebesültek összeszedésében. A kés délutáni órákban, amikor a gy ri fegyveresek megérkeztek, **Molnár Ferenc** vádlott is a laktanya elé ment, s a tömeggel együtt is bement a laktanya udvarára, s itt részt vett **Gyenes György** határ rtiszt lincselésében.

A vádlott egy darab k vel az otlév tömegt l összetaposott, összerugdalt, a földön hasonfekv határ rtiszt fejére csapást mért, majd eltávozott. A vádlott egyéb tevékenysége a bíróság el tt nem ismert.

Kóródi Károly XI. r. vádlott 1956. október 26-án tudomást szerzett a határ r laktanyánál történekr l, majd jelen volt a kórháznál, mikor a sebesülteket beszállították.

Még aznap este, amikor a gy ri fegyveresek megérkeztek a vádlott is a laktanyához ment s ott részt vett **Gyenes György** határ rtiszt agyonverésében. A vádlott a tevékenysége abból állott, hogy a laktanya udvarán a tömeg által ütlegelt **Gyenes György** határ rtisztet néhányszor megrúgta, majd segített a laktanyából kivonszolni a

laktanyán kívül egy árokba. Innen eltávozott a vádlott, egyéb tevékenysége nem ismert a bíróság el tt.

Gyenes György határ rtisztet az árokpartról kés bb **Stefkó Józseffel** együtt, akit szintén itt lincseltek meg kórházba szállították, a beszállításkor még élt, csak kés bb a kórházban halt meg az elszenvedett sérülések folytán.

Fekete István XII. r. vádlott géplakatos 1956. október 26-án részt vett a tanácsháznál és a pártház el tt lezajlott tüntetésekben, amikor a csillagokat leverték, ugyancsak ott volt a börtönnél a foglyok kiengedésénél s az utcán tartózkodott, amikor a határ rlaktanyánál a sort z eldőrdült. is segítséget nyújtott a sebesültek kórházba szállításához. Majd kés bb a határ rtisztek kiadatását követel tömeghez csatlakozik, s a tanácsházára is felment.

Ott közölte a tanácsházán lév kkel a tömeg követelését. Majd másnap 27-én szintén a kiadást kér tömeggel tart, fölment a tanácsházára és a tömeg követeléseit tolmácsolta, határid r l beszélt, melynek be nem tartása esetén a tanácsháza megtámadásával fenyeget zött. Vádlott további ténykedése nem ismeretes a bíróság el tt.

Sipos Dezs XIII. r. vádlott, kazánf t 1956. október 26-án értesült róla, hogy öccsét, aki a határ rlaktanya elé vonult a tüntet kkel, a sort zben agyonl tték.

A gyárból kijövet a kórházba ment, hogy az ottlév halottak közül megkeresse öccsét. Itt az udvaron megtalálta, majd másnap a hullaházba szállították s a vádlott is a temetési el készületekkel volt elfoglalva.

Hazafelé menet a kórház el tt ment el, ahol ekkor már hatalmas tömeg volt, s folyt a lincselés, ekkor akasztották fel **Stefkó Józsefet**.

Mikor már az akasztás megtörtént és **Stefkó József** a nyakánál fogva felakasztva lógott a vádlott odament és a földön lev egyik cip jét fölvette, azzal néhány ütést mért a felakasztott tiszt testére, majd a cip jét a hóna alá tette.

Ez akkor történt, amikor már a csillag a tiszt mellére volt rajzolva a cigaretta a szájában volt s a másik cip je már szintén a hóna alatt volt. Ezután eltávozott onnan.

Ezt a tényállást a megyei bíróság a vádlottak vallomásai, a kihallgatott tanúk vallomása a nyomozati anyagnál szerepl fénykép felvételek, vegyészeti és orvosszakért i vélemények alapján állapította meg.

II. Védekezések és bizonyítás

1./ **Földes Gábor** a tényállásban megállapított nagyobb többségükben saját vallomásában is elismerte. Néhány vonatkozásban azonban **Földes Gábor** vallomásától eltér en állapította meg a megyei bíróság a tényállást és pedig **Földes Gábor** védekezésében azt adta el , hogy amikor a megbízást Szigeti Attilától megkapta és a Pobjeda kocsival Mosonmagyaróvárra indult, útközben a **Tihanyi** által vezetett gépkocsi-oszlopot leállította és ott olyan utasítást adott, hogy a gépkocsikon lév fegyveresek Óvár területére ne térjenek be, még akkor sem, ha az kocsijára l nek.

Ezt a védekezést a bíróság tényállásként azért sem fogadta el, mert **Földes** vallomásán kívül, erre semmi bizonyíték nincs és a tények is ellentmondanak ennek.

Ugyanis Mosonmagyaróváron már a fegyveresek megérkezése előtt tudnak a fegyveresek érkezéséről. A fegyveresek korábban indulnak, mint Földes Gábor, tehát Földes Gábornak, már az induláskor tudnia kellett, hogy fegyveresek is mentek ki Óvárra.

Annál is inkább tudnia kellett, mert **Földes Gábort** az a **Szigeti Attila** bízta meg az Óvárra menéssel, aki ezt megelőzően a fegyveresek elindulásáról is tudott, és **Földes Gábor** mint a nemzeti tanács tagja ezeket a körülményeket ismerhette. Még abban az esetben sem fogadható el tényállásként **Földes Gábor** idevonatkozó vallomása, ha nem tudott volna arról, hogy a fegyveresek indulnak Mosonmagyaróvárra, mert kint Óváron a laktanyánál **Tihanyival** és a fegyveresekkel is találkozott.

Saját bevallása szerint is még csak kérdést sem intézett hozzájuk, hogy az általa kiadott parancsot azért nem fogadható el **Földes Gábor** idevonatkozó vallomás, mert amikor az kocsijuk megérkezett Mosonmagyaróvárra, a tanácsháza előtt lévő tömeggel a vádlottak kocsijából az egyik személy közölte, hogy „a győri nemzeti bizottság megbízásából jönnek, utánuk jön a segítség a győri honvédség és a győri polgárség”. Ha tehát **Földes Gábor** leállította volna a gépkocsi-oszlopot, ez a közlés mindenképpen elmaradt volna.

Földes Gábor a megállapított tényállással szemben azt vallotta, hogy amikor a személygépkocsi a határ raktanya elé ért, a kocsit beengedték és utána a kaput bezárták. Majd akkor nyitották ki megint, amikor már a nemzeti bizottság nevében felszólította a katonákat, hogy tegyék le a fegyvert.

A megyei bíróság ezt a vallomást sem fogadta el.

A kihallgatott tanuvallomások ebben a vonatkozásban csaknem kivétel nélkül azt bizonyították, hogy a tömeg a gépkocsival egyidőben tódult be a laktanya kapuján. A megyei bíróság megítélése szerint az idevonatkozó tanuvallomások minden vonatkozásban meggyőzőek, a tényállás alapjául szolgálhattak. Egyetlen tanú a vádlottat a határ raktanyához vivő vallomása áll szemben a vádlott vallomásán kívül ezzel a tényállási résszel. A megyei bíróság megítélése szerint ennek a tanúnak, András Istvánnak a vallomása aggályos. Több vonatkozásban homlok-egyenest ellentétben áll Földes Gábor vallomásával is, a II. **Tihanyi Árpád** vallomásával is. Így pl. a tanú azt állította, hogy Földest **Vágival** együtt a tanácsházára szállította. A Földes ezt határozottan tagadta. Ugyanez a tanú határozottan állította, hogy Tihanyi az kocsijában egyáltalán nem ült, viszont Tihanyi azt állította, hogy szállította ki a laktanyához. Ezért ennek a tanúnak a vallomását mint teljes megbízhatatlant a bíróság figyelmen kívül hagyta.

Földes Gábor a tényállás többi vonatkozásaiban a tényeket beismerte.

Védekezése felként cselekményeinek elkövetésére irányuló szándékára, szándékának indító okaira terjed ki. Ezekkel a bűnösség vizsgálatánál a bíróság külön foglalkozni.

2./ **Tihanyi Árpád** a lényeges tények tekintetében beismerő vallomást tett.

Tagadta, hogy az általa megtartott beszédet államrendünkkel szembeni ellenséges érzületből, vagy uszító szándékkal mondotta volna.

A bíróság védekezésével szemben a tanúk vallomásait fogadta el és azokból vont le azt a konzekvenciát, hogy a vádlott ellenséges szándékkal beszédében demokratikus államrendünk ellen izgatott.

Még azok a tanúvallomások is, melyeket védelmére a vádlott kérésére hallgatott meg a bíróság, a bíróság által megállapított tényállást támasztották alá.

A bíróság abból indult ki, hogy aki október 26-án, vagy 27-én, amikor már Budapesten **Nagy Imre** került a kormány élére és **Kádár** elvtárs lett a Magyar Dolgozók Pártja első titkára, tehát azok a követelések, amelyek jóhiszeműségükkel fogva a hibák kijavítását célozták - **Nagy Imre** árulása ekkor még nem volt nyilvánvaló - a személyi változás folytán is biztosítottak látszott, tehát ezután még olyan tartalmú beszédet tart, amelyben további követelésekkel fegyveres beavatkozással az egyébként is reakcióssá, szocializmus ellenessé vált hangulatot tovább szítja, az már feltétlen a fennálló szocialista rendszer ellen tör és szándéka nem lehet más, mint a rendszer megdöntése.

Tihanyi Árpád ugyancsak tagadja, hogy a Mosonmagyaróvárra való megérkezésekor olyan kijelentést tett volna, mely szerint „rendet csinálni” jött Mosonmagyaróvárra.

Vádlott tagadásával szemben a kihallgatott tanúk csaknem egybehangzóan vallják határozottan, hogy ezzel a megjegyzéssel érkezett meg **Tihanyi**.

Az ide vonatkozó tanúvallomásokat támasztja alá az is, hogy **Tihanyi** általa is bevallottan a fegyveresekkel azért ment Óvárra, hogy a határ őrséget lefegyverezze. A tényállásban megállapított ezen kifejezés logikailag teljesen beleillik a vádlott által sem tagadott tényekbe. Ezért a tanúvallomásokkal megerősítetten ezt el kell fogadni.

Tihanyi Árpád tagadta azt is, hogy **Vági** főhadnagynak olyan utasítást adott, hogy nevezett telefonáljon ki az őrsőkre és szólítsa fel azokat, hogy tegyék le a fegyvert.

Azt állította, hogy olyan utasítást adott **Váginak**, hogy csupán a váll-lapokat szedjék le az őrsőkön.

A bíróság a védekezést nem fogadta el. A tanúk, köztük **Horváth Imre** határozottan vallotta, hogy fegyverletételről volt szó az utasításba, és a tanúk idevonatkozó vallomását alátámasztja vádlott korábbi vallomása is, mely szerint azzal a feladattal érkezett meg Óvárra, hogy a határ őrséget lefegyverezze. Nem képzelhet el, hogy míg vádlott az egyik irányban lefegyverzési utasítást kap, a másik irányban csak a váll-lapok leszedéséről lenne szó. Ezért az idevonatkozó védekezéssel szemben a tanúk vallomását fogadta el a bíróság a tényállás alapjául.

A bíróság tényállásként azt állapította meg, hogy **Tihanyi Árpád** a hangadók között volt, akik megakadályozták, hogy **Feksz** alezredek a két határ őrszert megszöktessék.

Tihanyi Árpád védekezésében azt adta el, hogy éppen azért hallgatta ki a **Vágit**, hogy tisztázza annak szerepét a laktanyánál és tagadta, hogy neki szerepe lenne abban, hogy a két őrszert nem tudták elvinni.

Idevonatkozóan is a tanúk vallomását fogadta el a megyei bíróság, mert a vádlott egyéb magatartása is megerősíti a tanúk által mondottakat. Maga a kihallgatás ténye is arra enged következtetni, hogy **Tihanyi Árpád** felelősségre vonást akart a lefogott őrszerttel szemben. Az erkélyen tartott beszéde is azt támasztja alá, hogy a lefogott őrszert nem kívánta szabadon engedni, mert akkor nem beszélt volna másnapra felelősségre vonásról.

3./ **Gulyás Lajos** vádlott a megállapított tényállás tényei tekintetében általában beismer vallomást tett. Tagadta, hogy október 27-én a Levélen megtartott községi gy lésen uszító, népi demokráciánk elleni beszédet tartott volna.

A bíróság tényállásként a kihallgatott tanúk vallomását fogadta el. Ezeket a tanuvallomásokat alátámasztja vádlott egyéb tevékenysége is, ezért a védekezését a bíróság nem fogadta el.

Tagadta azt is, hogy **Máté Lajost** felel sségre vonás szándékával vitte volna a tanácshoz és tagadta, hogy az átadáskor a tényállásban megállapítottakat mondotta volna. Nevezetesen, hogy „hoztam egy ÁVH-t ítélezettek vele”.

A bíróság vádlott védekezését nem fogadta el. Több tanú egybehangzóan vallotta, hogy a vádlott a tényállásbeli kifejezést használta s ez következik abból, hogy személyesen a határ r laktanyából gépkocsival a tanácsházára vitte a tisztet. Ha ugyanis megmentés a szándéka, akkor módja lett volna útközben elengedni, vagy a több sebb l vérz tisztet els sorban a kórházba kellett volna szállítani, semmiképpen sem a tanácsházára.

A megmentés szándékát az is bizonyította volna, ha amikor **Feksz** alezredek megérkeztek a tisztékért. maga is azon igyekezett volna, hogy **Feksziek** valóban elvihessék a tisztet.

Minthogy a vádlott nem ezt tette, hanem tiltakozott az elvitele ellen, ebb l nyilvánvaló, hogy szándéka nem a megmentés, hanem a kés bbi felel sségre vonás volt.

A vádlott a megállapított tényállás szemben tagadta, hogy 1956. október 30-án fegyveres beavatkozást kért volna a nyugati nagyhatalmaktól s hogy ilyen követelést aláírt volna. A megyei bíróság az egybehangzó tanúvallomások alapján állapította meg a tényállást.

Valamennyi idevonatkozó tanú, saját magát is terhel en azt adta el , hogy a megfogalmazott követelést, melyet **Gulyás Lajos** diktált, magyarul írták s abban az volt többek között, hogy fegyveres segítséget is kérnek. A tanúk is aláírták ezt a memorandumot, tehát ez a körülmény rájuk nézve is terhel , mégis valamennyi tanú egybehangzóan állítja ezt. Így vádlott védekezése nem fogadható el.

4./ **Varga Ern** a megállapított tényállást beismerte. Védekezése a szándék vonatkozásában tért el a bíróság megállapításaitól.

Ezzel a kés bbiekben még foglalkozik a bíróság.

5./ **Kiss Antal** a megállapított tényállásnak megfelelő en ismerte be a cselekményét azzal a különbséggel, hogy tagadta azt, hogy a csillagot rajzolta volna a felakasztott tiszt mellére.

A megyei bíróság ebben a vonatkozásban **Meszlényi István** tanú vallomását fogadta el tényként. Vádlott logikusan védekezik ebben a vonatkozásban, ugyanis azt a látszatot igyekszik kelteni, mintha nem tudatosan, hanem csak a tömeghangulattól sodorva követte volna el cselekményét. Márpedig ha a csillagot rajzolta, akkor az magatartásának kifejezetten politikai tartalma volt s így ez magyarázza, hogy védekezése eltér a tényállástól.

6./ **Weinráger László** a cselekményt beismerte.

Védekezésében arra hivatkozott, hogy egy **Boros Jen** nev ismer se fenyegetésére követte el.

A védekezést nem fogadta el a megyei bíróság, mert

a./ a nyomozás során többször kihallgatták, s erre soha nem hivatkozott csak a tárgyaláson.

b./ ha a vádlott, mint volt rendőr félt volna, akkor abban a vérgöcs hangulatban még az utcára sem mert volna kimenni, nemhogy az akasztás közelébe férkőzzenek.

c./ha Boros valóban megfenyegette volna, azt a jelenlét többieknek is hallani kellett volna, hiszen közvetlen közel álltak hozzá.

7./ **Szalai Ferenc** teljes egészében beismeri a megállapított tényállás szerint cselekményét. Beismerését tanúk is és a vegyészeti szakvélemény is alátámasztja.

8./ **Cziffrik Lajos** szintén a tényállás szerint ismerte be cselekményét. A kihallgatott tanúk és a vádlott ruhájáról adott szakvélemény is alátámasztja.

9./ **Zsigmond Imre** csak a **Vági József** lincselésében ismerte be tevékenységét a tényállás szerint. Tagadta, hogy **Stefkó József** határőrlistát megölésében részt vett volna.

A bíróság az iratoknál levő fénykép, **Weinträger László** vádlott társának vallomása, valamint **Rongits István, Ambrus Sándor** és **Rigó János** tanúk vallomása alapján bizonyítottan látta a tényállást, vádlott védekezésével szemben is.

A tanúk egy része közvetlenül a cselekmény elkövetése után magától a vádlottól hallotta a történetet, ez is a szemtanú és a fénykép bizonyító erejét húzza alá.

10./ **Molnár Ferenc** és

11./ **Kóródi Károly** beismerése a tényállással megegyezik.

12./ Fekete István beismerte cselekményét, azzal védekezett, hogy csak a tömeg követelését tolmácsolta, s hogy szándéka nem irányult bűncselekmény elkövetésére.

A megyei bíróság megállapítása szerint, aki abban az időben, azok között a körülmények között ilyen tolmácsolásra vállalkozik, annak szándéka azonos kell, hogy legyen a tömegével, mert egyébként a tömeg meg sem bízza a tolmácsolással. A tömeg szándékát akkor már félreérteni nem lehetett, hiszen **Vági József** a második emeletről teljes biztonsággal el tudott igazodni a tömeg szándékát illetően, ezért is vetette ki magát az ablakon.

De mutatja a vádlott akkori magatartását a vádlottnak a tárgyaláson tanúsított magatartása is. Az első kihallgatása során azt mondta, hogy „azért mentem fel a tanácsházára, hogy megnézzem kik voltak azok a rendes magyar emberek, akik a védtelen tömegre tüzeltek” stb. A vádlottnak ez a megjegyzése azt mutatja, hogy még ma is gyökökkel gondol a határőrökre, akik pedig kötelességüket teljesítették.

13./ **Sipos Dezső** beismerte cselekményét, a megállapított tényállással egyezően.

14./ A tényállás megállapításánál sok vonatkozásban hézagot kellett hagyni, vagy éppen azt kellett megállapítani, hogy a vádlottak ténykedése némely vonatkozásban nem ismert.

Így pl. hézag van a tényállásban **Földes Gábor** vonatkozásában, hogy a laktanyánál, miután **Vágit** a kocsival a tanácsházára küldte, ettől az időtől a hazaindulásig eltelt időben mit cselekedett.

Vagy nem tudta a bíróság megállapítani, hogy **Tihanyi Árpád** mikor és hogyan tért haza Győrbe, stb.

A hiányosság oka részben, hogy bizonyítékok nem álltak rendelkezésre, részben az, hogy az eltelt hosszú idő a cselekmény elkövetése és elbírálása között az egyes tanúk vallomásai között sok formai ellentétet eredményezett, s emiatt tényállás alapjául a vallomási idevonatkozó része nem volt elfogadható.

Ezért f ként a bíróság a vádlottak vallomásaira s a tanúk egybehangzó vallomásaira, valamint egyéb tárgyi, okirati bizonyítékaira építette a tényállást.

III. A b nösség és a min sítés kérdései

Földes Gábor, Tihanyi Árpád, **Gulyás Lajos** azzal, hogy a tényállásban leírt cselekményeket elkövették megvalósították a BHÖ.1. pont/1/ bek-ben felvett, a népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló mozgalom vezetésének b ntettét, Valamint a BHÖ. 349 pontban foglalt és a Btá.21.§./2/bek-e szerinti gyilkosságra való felbujtás b ntettét.

Az országosan 1956. októberében lezajlott ellenforradalom egyik legjelent sebb góca Gy rben volt. Gy rben a megalakult nemzeti tanács „Dunántúli Nemzeti Tanácsá” n tte ki magát, befolyása alatt tartotta csaknem az egész Dunántúlt. Biztos bázisra talált a nyugati imperializmus benne, de a budapesti ellenforradalmi er knek is er s támasza volt.

Rádió, sajtó keresztül hathatós támogatást nyújtott ahhoz, hogy a reakciós er k kiszoríthassák a kormányból a kommunistákat s a kormány egyre inkább alkalmasabbá váljék a kapitalista restaurációra. Hogy ezt a célkit zést minél jobban és minél hatásosabban elérhesse, az un. Dunántúli Nemzeti Tanács, igen jól látta, hogy dönt szerepet játszik a fegyveres er k hovatartozásának kérdése, valamint a nyugati határ megnyitása az imperializmus el tt.

Ennek a folyamatának a megvalósításához kapcsolódik **Földes Gábor**, **Tihanyi Árpád** és **Gulyás Lajos** szerepe. **Földes Gábor** nemcsak funkciójában, mint a gy ri nemzeti tanács tagja, hanem tevékenységében is vezető je volt, s fent írt folyamat megvalósulásának. A fegyveres er k lefegyverzése, a nyugati határ megnyitása az vezetése alatt történik.

Nem kisebb a szerepe **Tihanyi Árpádnak** sem, aki egyik oldalról az államhatalom törvényes szervének, a tanácsok felbomlására m ködik közre, a másoldalon a fegyveres er k felszámolására, a határ megnyitására felfegyverzett csapatot vezet. Hasonló **Gulyás Lajos** tevékenysége ia azzal a különbséggel, hogy önállóan is kezdeményez, így kezdeményez, hogy Levél község l a lakosság tüntetésre induljon, s nem rajta múlik, hogy ez meg nem valósul.

Kezdeményezi a helyi tanács leváltását Levél községben, kezdeményez szerepe kés bb vezető i tevékenységbe csap át. Így a hegyeshalmi határ rség leszerelésének vonatkozásában is.

Mindhárom vádlottnál tehát a fent írt törvényhely alkalmazásáról lehet csak szó. A védelem **Tihanyi Árpád** vonatkozásában csupán a tevékeny részvételt vitatja. A megyei bíróság megítélése szerint ilyen országos vonatkozásban is jelent s tevékenység, amely az államhatalom megdöntésére, különösen az októberi

állapotokat figyelembe véve alkalmas lehet, ennél fogva a BHÖ. 1 pont /2/bekezdése, vagyis a csak tevékeny részvétel kizárt **Tihanyi** vonatkozásában.

A védelem **Gulyás Lajos** vonatkozásában még a BHÖ. 8. pontjára illetve 35. pontjára is hivatkozik. A megyei bíróság álláspontja szerint **Gulyás Lajos** a tényállásban vett cselekményeit nem lehet egymástól elszigetelten, egymagukban vizsgálni. Ezért nem lehet azt mondani, hogy azzal, hogy fegyveres beavatkozást kért, a vádlott hazaárulást követett el azzal, hogy tüntetést akart kezdeményezni Levélen, csak az el készületi cselekménynél tartott, tehát a BHÖ. 8. pontjában felvett b n cselekményt valósította meg, - hanem csak összes tevékenységét egymással és az országos eseményekkel összefüggésben lehet vizsgálni. Ha azt tesszük, arra a megállapításra kell, hogy jussunk, hogy a vádlott az állam megdöntésére irányuló szándékának keresztülvitelében úgy a bels, mint a küls er ket differenciáltan, sokoldalúan mozgósította, s mosonmagyaróvári és környéki területnek az ellenforradalmi er k egyik vezet jévé vált.

Mindhárom vádlott szándéka az államhatalom megdöntésére irányult, azonban a szándékot motiváló körülmények különbözők.

Földes Gábornak az államrend megdöntésére irányuló szándéka a bíróság megállapítása szerint nem a kapitalista rend visszaállításának akarásától keletkezett. Az szándéka karrierizmusából, a Szovjetúnió iránti gy löletéb l, nacionalista beállítottságából táplálkozott.

Tihanyi Árpád és **Gulyás Lajos** vádlottak szándéka a szocialista rend iránti gy löletéb l, a kapitalista rend visszaállításának lehet ségéb l táplálkozott.

Mindhárom vádlottnak a határ r laktanyánál, illetve a tanácsházán a tényállásban leírt cselekménye megvalósítja a gyilkosságra való felbujtást is. Mindhárom vádlott a mosonmagyaróvári tömeg hangulatának ismeretében cselekedett.

A laktanya lefegyverzésével a fegyvereknek a tömeg kezére való juttatásával, tudatuk át kellett, hogy fogja a lincselés lehet ségét. Mindhárom vádlott azzal, hogy felel sségre vonásról beszélt, a tömeg el tt kifejezésre juttatták, hogy a határ rség tisztjei b nösök. Ez az amúgy is felzaklatott tömeget még inkább a lincselés irányába hangulata. Ha nem is volt kifejezett szándékuk, hogy a határ rtiszteket a tömeggel kivégeztessék, de szándékuk mindenképpen eshet leges volt, vagyis a lincselés lehet ségét látva cselekményük végrehajtásánál belenyugodtak abba, hogy cselekményüknek következménye a tömeg által elkövetett

Ezért a megyei bíróság mindhárom vádlottat a gyilkosságban való felbujtásban is b nösnek mondta ki. Mindhárom vádlottnak vonatkozásában az el re megfontoltság is megállapítható. Hiszen **Tihanyi Árpád** is, **Földes Gábor** is már Gy rben átgondolhatta cselekménye következményeit, s több óra hossza állt rendelkezésükre, hogy cselekményük eshet ségeit mérlegeljék. Különösen, ha figyelembe vesszük azt is, hogy fegyvereket is vittek magukkal, tehát az emberélet kioltásának lehet ségével el re számoltak.

Gulyás Lajos, amikor a gy ri fegyveresek megérkeztek Mosonmagyaróvárra, már akkor felmérte a helyzetet s Levélre siet, hogy Levél lakosságát is bevigye Mosonmagyaróvárra. Ez is azt mutatja, hogy világosan látta, hogy a lefegyverzés

esetleg er szakos úton fog bekövetkezni, s ha nem is kívánta az emberáldozatot, de ennek lehet ségében belenyugodva cselekedett.

Földes Gábor vonatkozásában 3 rendbeli felbujtásról van szó. Ugyanis a vádlott felbujtói tevékenységének folytán a tömeg három gyilkosságot követett el. Mind a három gyilkosság függetlenül attól, hogy közülük kettő csak másnap hajtatott végre, okozati összefüggésben van I. r. vádlott tevékenységével.

A megyei bíróság álláspontja szerint az eshet séget amennyiben több ember megölésére irányult a szándék, a rendbeliséget a ténylegesen bekövetkezett gyilkosságok száma határozza meg.

Ennek megfelel en **Földes Gábor** három rendbeli, **Tihanyi Árpád** ugyancsak három rendbeli gyilkosságra való felbujtásban b nös. Gulyás Lajos III. r. vádlott b nösségét két rendbeli gyilkosságra való felbujtás tekintetében állapította meg a megyei bíróság.

Gulyás Lajos tudott a gy ri fegyveresek érkezésér l, ennek tudatában ment Levél községet mozgósítani, majd maga is a honvéd laktanyához ment. A szándéka eshet legesen már ekkor átfogta a gyilkosságok lehet ségét, azonban **Gyenes György** meggyilkolása és az felbujtói tevékenysége, nevezetesen, hogy Levél község népét a laktanyához vigye - között okozati összefüggés nem állapítható meg.

A további tevékenysége azonban már okozati összefüggésben van **Vági József** és Stefkó József meggyilkolásával. Amikor ugyanis Máté f hadnagyot bevitte a tanácshoz, a nyilvánosság el tt vitte, s t a tömeg segítségével vitte, hiszen azon az autón a gy ri fegyveresek és az Óvári lakosság közül is számosak voltak.

Maga az elvitel ténye olyan cselekmény volt, az akkori körülmények között, hogy a tömegekben azt a meggy z dést alakította ki, hogy azok a tisztek, akiket akkor letartóztattak, b nösek és a felel sségre vonásuk fog bekövetkezni.

Ez a cselekmény alkalmas volt arra, hogy felbujtsa a tömeget az rizetbe vett tisztek meglincselésére. De ezt követ en **Gulyás** még a tanácsházán is olyan magatartást tanúsított a határ rtisztek megmentésének megakadályozásában, amely az ott lév személyekben olyan hangulatot keltett, hogy a tiszteket minél el bb vonják felel sségre.

Ez a felel sségre vonás abban az id ben azok között a körülmények között nem lehetett más, mint a tömeg kezére adni ket.

A fentiek alapján **Gulyás Lajos** tehát kettő rendbeli gyilkosságra való felbujtás b ntettében b nös.

Varga Ern tényállásban megírt cselekménye a BHÖ.1. pont 2. bek-ben fölvetett népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló mozgalomban való tevékeny részvétel b ntettét valósítja meg.

Varga Ern tevékenysége szervesen beillett az ellenforradalom által létrehozott az állam megdöntésére irányuló mozgalomba.

Az akadémia hallgatói által szerzett fegyverek legalizálása azt jelentette, hogy a törvényes államhatalmi és államigazgatási szervek kezébe l a fegyver, ami a hatalmat jelentette-ezekkel szemben olyanok kezébe került, akiket az ellenforradalmi er k bármikor fel tudtak volna használni.

Ugyanígy beillett az ellenforradalmi törekvésekbe **Varga Ern nek** az a tevékenysége is, hogy kommunistákat és olyan személyeket, akik az ellenforradalom szemében rájuk nézve veszélyesek lehettek rizetbe vetetett, illetve rizetbe vételükhöz

hozzájárult. Ugyancsak hozzájárult a pártház igénybe vételéhez az akadémia részér l. Ezek mind olyan ténykedések voltak, amely a tevékenység részvétel megállapítására alkalmasak.

Varga Ern szándékát vizsgálva a megyei bíróság azt állapította meg, hogy cselekményeit eshet leges szándékkal követte el. Nem kívánta ugyan az államrend megdöntését, de mindenesetre a megdöntés lehet ségében belenyugodva cselekedett.

Varga Ern szándékát vizsgálva a megyei bíróság megállapította, hogy cselekményének elkövetésére irányuló szándékát kispolgári beállítottsága mérhetetlen karrierizmusa táplálta. Október 23-a el tt kommunistának vallotta magát, és mint kommunista a mosonmagyaróvári akadémia igazgató lett. Október 23-a után, amikor látta, hogy veszélyben van a párt, amikor látta, hogy kezd kétségessé válni az államhatalom nem sokat gondolkodott, hanem cselekedett, hogy az akkor kialakuló rendszernek bebizonyítsa érdemességét az igazgatói székre, hogy annak további magatartásáért érdemeket szerezzen, nem tartotta vissza az sem, hogy az állam megdöntésére irányuló mozgalomban tevékenykedik.

Október 25-én, amikor el tte sem volt világos, hogy mi is történik Magyarországon, már óvatos s a párt azon felhívására, hogy az akadémián mozgolódás van, hogy akadályozzák meg a tüntetést nem tesz semmit, hanem félrehúzódik és várja a fejleményeket.

Másnap is csak kés bb megy be az akadémiára, nem akar találkozni az emberekkel, még nem biztos, hogy mi lesz.

Mikor azonban a vörös csillagokat leverték, a börtönt lefegyverezték, a rend rség átállt, tehát minden úgy nézett ki, hogy a szocializmus ügye megpecsételt dött, is a cselekv k oldalára állt, újból aktív lett. Nem riadt vissza attól sem, hogy bebizonyítsa alkalmasságát az ellenforradalmi er k el tt, hogy a marxista tanszék vezet jét nyilvánosan pellengérré állítsa.

A megyei bíróság megítélése szerint ezt azért tette, hogy a nyilvánosság el tt is elhatárolja magát a kommunistáktól.

, aki marxista megy z dés nek vallotta magát, hajlandó imádkozni is a temetésen, hogy szintességét bizonyítsa. Magatartásában, amikor a szovjet csapatok megérkeznek ismét gyökeres változás következik be. Politikai tisztánlátással azonnal felismerte a helyzetet, látja, hogy a Szovjetunió segítése mindenféle rendszerváltozás megakadályozását jelenti, világos el tt, hogy Szovjetunió csak a szocialista Magyarországnak nyújt segítséget, így tehát ismét kommunista lesz.

Az iskola nyugatra való kiköltözését megakadályozza, mert hisz nyugaton nem kezdhet mesterséget. Azzal tisztában van, hogy nyugaton a kommunista igazgatókat nem várhatják tárt karokkal. Azzal is tisztában van, hogy minden fegyveres ellenállás a szovjet csapatokkal szemben öngyilkosságot jelentett volna számunkra. Így a legkézenfekv bb megoldást választotta, színt változtatni és ismét kommunistának lenni. A megyei bíróság megy z dése szerint **Varga Ern** vádlott szándékát a fenti motívumok táplálták, s cselekménye elkövetésének ezek a valódi rugói.

Kiss Antal, Weintráger László, Szalai Ferenc, Cziffrik Lajos, Zsigmond Imre tényállásban leírt cselekményei a BHÖ.349. pontjában felvett gyilkosság b ntettét valósítják meg, éspedig

Kiss Antal, Szalai Ferenc két rendbeli, **Weinträger László** és **Cziffrik Lajos** egy rendbeli gyilkosságot követett el.

Mind az öt vádlott el z nap értesült az eseményekr l, tud a gy riek érkezésér l, és cselekményüket a következ napon hajtják végre.

Közülük **Szalai Ferenc, Cziffrik Lajos** és **Zsigmond Imre** vidékr l jönnek be, ahogy **Szalai** vallomásában mondja, megnézzük Móváron, hogy akasszák az ávósokat. /május 30-i jegyz könyv, 7.old. út.bek./

A vádlottak el tt már nem volt vitás, hogy Mosonmagyaróváron a rend felbomlott. Tudták, hogy a tömegnek most csaknem szabad keze van, s nem kellett félniök a leleplezést l, mert hisz olyan volt a z r-zavar, hogy felel sségre vonástól tartaniuk egyáltalán nem kellett. Ilyen légkörben tudták végrehajtani cselekményüket.

Az a körülmény, hogy az emberölésre alkalmas felszereléseket nem vittek magukkal, mint ahogy azt az általában közönséges gyilkosságoknál megtaláljuk, a megyei bíróság megítélése szerint nem teszi vitássá, hogy ölési szándékkal indultak el.

Ugyanis a vádlottak cselekménye olyan körülmények között valósult meg, amikor nem volt szükség az elkövetés körülmények akonspirálására, nem kellett tartani a felfedezés lehet ségét l és a szándékuk sem az volt, hogy magányosan vagy kisebb csoportban hajtják végre cselekményüket, amikor védekezést l is tartaniok kell. Világosan látták a helyzetet s ennek tudatában hajtották végre cselekményüket. Különösen **Cziffrik** és **Zsigmond** vonatkozásában domborodik ki élesen az ölési szándék, mert mind a kett a cselekménye befejezése után szinte kérkedve mesélte az általa elkövetett cselekményeket.

Ez is aláhúzza a bíróság azon megállapítását, hogy a vádlottak akkor felel sségre vonástól egyáltalán nem tartottak és teljesen tudatában voltak, hogy az államrend felbomlott, hogy a hatóságok m ködése megbénult, tehát minden gátlás nélkül végrehajthatják cselekményüket.

A védelem az el re megfontolt szándékot vitatta mind az öt vádlottnál, egyik esetben súlyos testi sértésr l, a másik esetben szándékos emberölésr l, ismét más esetben er s felindulásból elkövetett cselekményr l beszélt.

A megyei bíróság álláspontja szerint valamennyi vádlott vonatkozásában az el re megfontolt szándék megállapítható, a fenti kifejtettek alapján.

Nem vitás az, hogy bizonyos felindultság mind az öt vádlottnál meg lehetett. Az akkori események országos és helyi vonatkozásban nem csak a vádlottakat, de minden más országunkban él embert meglehet s izgalmi állapotba juttatott. Mosonmagyaróvári viszonylatban az általános izgalmi állapothoz kétségtelenül fokozó hatással volt a határ raktanyánál lezajlott események.

Ennek azonban semmiképpen sem lehetett olyan hatása, amely a megfontoltságot kizárná, mert akkor els sorban az elhalt személyek hozzátartozói lincseltek volna, azonban tényként megállapítható, hogy nem a hozzátartozók s t, többségükben nem is a mosonmagyaróvári lakosok lincseltek, hanem a környez községb l az emberi mivoltukból kivetk zött söpredék követte el a lincseléseket. Nyilvánvalóan következik ebb l, s a konkrét tények is ezt igazolják, hogy a vádlottaknak ölési szándéka már jó el re bennük megfogalmazódott.

A szándékuk természetesen nem a közönséges gyilkosságoknál szokásos motívumokból keletkeztek. A vádlottal szándékának indító oka iránti gyölköletükből fakad.

A vádlottak nem **Vági József**et illetve **Stefkó József**et akarták megölni, hanem szándékuk ÁVH-s tiszték megölésére irányult. Ez adja cselekményük politikai tartalmát is. A vádlottak tisztában voltak azzal, hogy az országban milyen események zajlanak le. Ismerik azokat az ellenforradalmi követeléseket, amelyek akkor közzsájon vannak. Így hallják a követelést, hogy ki az oroszokkal az országból, le a kommunistákkal, le az ÁVH-val. Tudják, hogy ezek a követelések miatt jelentenek, tisztában vannak, azzal, hogy államrendszerünk vezető ereje a párt bels és küls biztonságunk tartópillére az államvédelmi hatóság volt. Úgy tehát tudják azt is, hogy ennek a szervnek a tisztjei meggyilkolása egyet jelent a hatalom elvesztésével, s minthogy céljuk éppen ez volt, cselekményük szorosan beletartozik az állam megdöntésére irányuló mozgalomban való tevékeny részvételbe.

Ezért a megyei bíróság **Kiss Antal**, **Weinträger László**, **Szalay Ferenc**, **Cziffrik Lajos** és **Zsigmond Imre** b nösségét a BHÖ 1.pont 2. bek-e szerinti b ntettben is megállapította. A védelem álláspontjával szemben.

Molnár Ferenc és **Kóródi Károly** tényállásban leírt cselekménye megvalósította a BHÖ 351. pontba felvett szándékos emberölés b ntettét.

A megyei bíróság a vádtól eltér en min sítette mindkét vádlott emberölési cselekményét és pedig azért, mert álláspontja szerint a vádlottak által véghez vitt cselekménynél az el re megfontoltság minden bizonyossággal megállapítható nem volt.

Molnár Ferenc ott volt a tüntetésnél, amikor a laktanyánál a sort z eldördült. El tte körülötte estek el és sebesültek meg az emberek. Ez az esemény benne olyan idegizgalmi állapotot válthatott ki, amelyben a mérlegelés,, megfontolás lehet sége csaknem kizárt.

Aránylag nem hosszú id telt el az izgalmi állapot keletkezése és az általa elkövetett cselekményt l. Ez az id köz is olyan eseményekkel volt tele, amely nemhogy az idegek megnyugvására volt alkalmas, hanem az izgalmi állapotot még inkább fokozta, különösen a gy ri fegyveresek megérkezése jelentkezett tömeg hatásában is, úgy hogy a vádlottból a leszámolás indulatát váltotta ki.

A vádlott szándéka a megyei bíróság megítélése szerint ölésre irányult. Ez a szándék hasonló motívumokból táplálkozott, mint az el z öt vádlottnál, azzal a különbséggel, hogy a megyei bíróság megállapítása szerint a vádlott gy lölete nem általában az ÁVH ellen irányult, hanem kifejezetten a határ r laktanyabeliekre.

Hasonló a **Kóródi Károly** által elkövetett cselekmény is. ugyan nem volt jelen a sort znél, kés bb azonban a halottak és sebesültek kórházba szállításánál már jelen volt. Ennek a látványnak a hatása nála is okozhatott olyan idegizgalmi állapotot, amelyet a gy riek megérkezése benne ölési szándékká érlelt. A megfontoltságra, a nyugodt mérlegelésre az akkori légkör nem adott lehet séget. Ezért a vádlott b nösségét is a fentiek szerint állapította meg a megyei bíróság.

Mindkét vádlottat vádolta még a megyei ügyészség a BHÖ 1.pont 2. bekezdés szerinti b ntettel is.

Mínt hogy vádlottak egyikénél sem állapítható meg sem a cselekmény el tt, sem a cselekmény utáni magatartásukban ellenséges megnyilvánulás, sem származásuk, osztályhelyzetük nem ellenséges ezen oknál fogva is, de a cselekmény elkövetésének körülményei is arra a meggy z désre juttatták a megyei bíróságot, hogy ezen két vádlott szándéka az államrend megdöntésére irányuló mozgalomban való tevékeny részvételre nem terjedt ki. Cselekményüket a tragédia tudatában s azon való felindulásukban hajtották végre. Mint ahogy az ölési szándékukat nem volt módjukban mérlegelni úgy a cselekményük politikai oldalát sem láthatták tisztán, tehát függetlenül attól, hogy cselekményük objektíve a tevékeny részvétel b ntettét valósítja meg, a vádlott szándékának hiányában b nösségük erre a b ncselekményre nem terjedhet ki, ezért cselekményüknek a BHÖ.1.pont 2. bekezdés szerinti min sítését a megyei bíróság nem állapította meg.

Kóródi Károly véd je azt vitatta, hogy védenca a tömeghatás folytán olyan öntudatzavartsági állapotba került, hogy akaratának megfelel magatartásában korlátozva volt.

A megyei bíróság álláspontja szerint a tömeghatás vádlott vonatkozásában arra volt jó, hogy gátlásai megsz ntek és jellembeli fogyatékoságai lettek úrrá rajta, azonban akaratának befolyásolására nem volt alkalmas. A vádlott önként saját elhatározásából ment a helyszínre, önként állt a lincsel k közé. is egyik alkotója volt a hisztérikus hangulatnak. Éppen ezért öntudatzavarról a legcsekély vonatkozásban sem lehet beszélni a megyei bíróság álláspontja szerint.

Fekete István a tényállásban leírt cselekménnyel a BHÖ.1.pontjának 2. bek. szerinti népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló mozgalomban való tevékeny részvétel b ntettét valósította meg.

A vádlott tevékenysége annyiban különbözött a gyilkosságot elkövet k tevékenységét l, hogy maga a lincselés tényleges lebonyolításában tevékenyen nem vett részt. Magatartása egyebekben semmiben sem különbözik a gyilkosok magatartásától. Szándéka is azonos volt azokéval.

A vádlott védekezésével kapcsolatban a bíróság fentebb már kifejtette véleményét, ezek támasztják alá a vádlott szándékát is. Ennek megfelel en a tevékeny részvételt a megyei bíróság Fekete István vonatkozásában is megállapította, és ennek megfelel en ebben mondta ki b nösnek.

Sipos Dezs XIII. r. vádlott cselekményét a vádtól eltér en a BHÖ.2.pont b/alpontja szerinti izgatás b ntették min sítette a megyei bíróság. Ez a vádlott a meghalt ÁVH-s tiszt holttestét bántalmazta a nyilvánosság el tt. Ez a cselekménye az Államvédelmi Hatóság elleni gy lölet felkeltésére, izgatásra alkalmas.

Ezért a megyei bíróság ebben mondta ki b nösnek. Vádlottnak testvérét az el z napi sort z alkalmával l tték agyon. Az öccse feletti fájdalma kétségtelenül olyan megrázkódtatást, izgalmi állapotot idézhetett el benne, amelyb l a határ rség tagjai iránt gy lölet fakadhatott, különösen ha figyelembe vesszük az akkori felzaklatott idegállapotot és azt a körülményt, hogy a vádlottnak nem állt módjában akkor még meggy z dni arról, hogy öccse haláláért kik a felel sek.

Így a tömeghangulattól irányítottan is kielégítést szerzett bosszújának a tényállásban írt cselekményével. Vádlottnál a megyei bíróság álláspontja szerint az összes körülményeket figyelembe véve az állam megdöntésére irányuló szándék még

eshet legesen sem merült fel, e nélkül pedig a vád szerinti min sítés nem állapítható meg. A fenti okoknál fogva a megyei bíróság a vádtól eltér en min sítette a cselekményt.

Tekintettel arra, hogy a min sítés ilyen változtatása folytán **Sipos Dezs** vádlott cselekménye nem tartozik a gyorsított eljárás alá vont cselekmények közé, vele szemben, mint rendes bíróság hozott ítéletet a megyei bíróság. Az eljárási szabályok szerint a vádlott vonatkozásában külön ítéletet kellett volna hozni, minthogy jelen esetben ez csupán formai megoldásként jelentkezett volna, s ennél fogva bürokratikus, ezért a megyei bíróság külön ítélet hozatalt mell zte, minthogy a tárgyalás is egy eljárás keretében zajlott le, ezért a döntést is egy ítéletben hozta a megyei bíróság, azzal az elkülönítéssel, hogy **Sipos Dezs** vádlott vonatkozásában az eljárás további része a rendes eljárási szabályok szerint kell hogy történjék.

A min sítés keretében a bíróság már rámutatott a vádlottak szándékára. Külön foglalkozni kell azonban az els három vádlott szándékával és különösen **Földes Gábor** vádlott szándékával.

Mint el bb már megállapította a megyei bíróság a vádlott szándéka az államrend megdöntésére irányult és ez a szándék karrierizmusából, a Szovjetúnió iránti gy löletéb l, nacionalista beállítottságából táplálkozott.

Ezt a megállapítást támasztják alá a vádlott november 4-e el tti tevékenységei épp úgy, mint az azt követ id kben tanúsított magatartása. Vádlott, mint magát kommunistának valló ember október 23-át követ en minden tevékenységét az államhatalom megdöntésének irányába tette. Akkor lép aktívan a porondra, amikor a korábbi hibák kijavításának akkor hangoztatott legf bb biztosítéka **Ger Ern** leváltása, **Nagy Imrének** a miniszterelnökké való megválasztása már megvalósult.

Vádlott ekkor kezdi a tüntetést szervezni és ezután valósulnak meg a tényállásban írt cselekményei. Ha az okokat keressük a megyei bíróság álláspontja szerint, csak egyféle választ lehet adni, hogy vádlott és társai nem a hibák kijavításáért, hanem az államrend megdöntéséért harcoltak.

Földes Gábor tisztában volt a Marxizmus lényegével, hiszen környezetében mindenki korábban kiváló marxistának tartotta. Tudnia kellett, hogy a szocializmus elválaszthatatlan a proletár diktatúrától. Az átmenet formája a kapitalizmusból a szocializmusba különböz lehet, de a tartalom, a proletárdiktatúra nélkül a szocializmus építése nem lehetséges.

Tisztában volt a vádlott a munkásosztály szerepével, a Párt szerepével is, mégis homlokegyenest ellenkez en cselekedett. A hatalmat olyan társasággal együtt vette át, akiknek semmi köze sem a munkásosztályhoz, sem a parasztsághoz. A vezérkarban vele együtt helyet foglaltak ellenséges osztályhelyzet elemek is. A vádlott hajlandó volt karrierje érdekében a legszéls bb jobboldallal, s t fasiszta elemekkel együtt haladni, amint ez kés bb november 4-i utáni magatartásából is világosan kit nik. Szovjet ellenes nacionalista beállítottsága világosan kit nik szónoklataiból, amikor szabadságharcról, nemzeti függetlenségr l szónokolt, amikor november 4-e után le akart mondani a f rendez i tisztségér l azzal az indoklással, amíg a szovjetek Magyarországon vannak nem rendez darabot. Ezek a tények bizonyítják egyértelm en vádlott szándékának indító okát.

A védelem igyekezett vádlottat olyan beállításba feltüntetni, mint aki az akkori ideológiai zavarban eltévedt, s hogy erre az eltévedésére alapos oka lehetett, jó néhány kormány nyilatkozatot, sajtócikket sorolt fel a véd beszédében. A védelemmel szemben a megyei bíróság **Földes Gábor** fellépését, cselekményeit nem tekintette az eszmei zavar megnyilvánulásának. Az általános élettapasztalat éppen azt mutatja, hogy az eszmei zavar megnyilvánulásai nem lehetnek azonosak vádlott tevékenységével. Az eszmei zavar nem abban fejez ki, hogy valaki meghatározott célok felé törekszik, arra másokat is mozgósítani kíván, hogy meghatározott szembenállást tanúsít az egyik irányban, s ugyanolyan határozottsággal csatlakozik a másikhoz, mozgósít, agitál, vagyis harcol céljai elérésére. Az eszmei zavarban lévő embert éppen az jellemzi, hogy magában gondolkodik, töpreng, igyekszik a tapasztalatokat összegezni, majd a tapasztalatok alapján többféle véleményt lesz rve alkudozni.

Földes Gábort ez egyáltalán nem jellemezte.

Általános meghatározott célja volt. Amikor október 29-én **Szigeti Atillák** kidobták maguk közül az a vádlott szándékától független volt. **Szigeti Atillák** a Földesre csak addig volt szükségük, amíg használni tudták. **Földes Gábor** viszont be akarta bizonyítani, hogy rá az ellenforradalom minden körülmények között számíthat és november 4-e után ugyanazzal a határozottsággal, amivel október 23-án, az ellenforradalom érdekében cselekszik.

Tevékenységét csak akkor hagyja abba, amikor nyilvánvalóvá válik, hogy a kormány er s, a kommunisták talpon vannak és az ellenforradalom kilátásai reménytelenek. Még a tárgyaláson első kihallgatása során is h snek, forradalmárnak tartotta magát, csak a bizonyítási eljárás során mutatott megbánást, illetve ismerte be b nösségét.

A megyei bíróság véleménye szerint az az ember, aki ilyen céltudatosan, ilyen határozottsággal és ilyen hosszú időn keresztül szívós kitartással folytatja cselekményeit, annál eszmei zavarról beszélni nem lehet, ennek nem csak a józan élettapasztalat mond ellent, hanem a tények is.

A **Tihanyi Árpád** és **Gulyás** vádlott szándékával kapcsolatosan egyértelm en csak abból lehet kiindulni, hogy cselekményeiket a kapitalizmus visszaállítása érdekében követték el. Ez mutatja mind a két vádlottnál a nyugati kapitalista államok felé fordulásuk.

Vádlottak is és mások is jól tudták, hogy a kapitalista nagyhatalmak segítségnyújtása a szocialista rend támogatása lenne a célja, akkor első sorban saját területein valósítaná azt meg. **Tihanyi Árpád** és **Gulyás Lajos** is világosan látták azt, hogy a függetlenség hangoztatása az csak a célok leleplezésére szolgál. S k nagyon is egyértelm en értelmezték a függetlenséget, függetlennek lenni a Szovjetuniótól olyan értelemben, hogy Magyarországon szabadon rendezhessék be a kapitalista rendszert.

Tihanyit és **Gulyást** nem érdekelte, hogy a magyar nép milyen árat fizetne az imperialista segítségért, ket a vak gy lölet az 50 holdas birtok, az egyházi méltóság, a velejáró jövedelem inspirálta. Ez képezte alapját az általuk áhítozott „nemzeti függetlenségnek”, ahogyan **Gulyás Lajos** mondta a „krisztusi szocializmusnak”.

IV. A büntetés kiszabásáról

A vádlottak cselekményének társadalom veszélyességét vizsgálva az egész tevékenységüket bele kell helyezni az országos összefüggésekbe az akkori nemzetközi viszonylatokba.

Ennek a büntetésnek az anyaga is minden vonatkozásban igazolja, hogy a forradalmi Munkás Paraszt Kormány magalakulásától kezdve az egyedül lehetséges és helyes utat választotta a kibontakozásra.

Világosan bizonyítja ez a per, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt értékelése az 1956. évi október, november havi eseményekkel kapcsolatban helyes volt és mindenben megfelelt a valóságnak.

A per anyagából tisztán látszik azoknak a rágalmaknak valótlanúsága, amelyeket különösen írói körökben, de egyéb vonalon is minduntalan terjesztettek az októberi események értékelésével és a Párt politikájával kapcsolatban.

A per alapján is megállapítható, hogy az 1956-os év a Népi-demokratikus Magyarországon nemcsak bizonyos kormányzati, gazdasági és politikai hibák kijavítása megkezdésének éve volt, hanem egyben az elmúlt 12 év alatt a már régen levert és megdöntött magyar ellenforradalmi erőkhöz soha nem ismert kedvező lehetősége az elveszett „paradicsom” visszaszerzésére.

Az ellenforradalom számára a kedvező lehetőséget az adta, hogy a Párton belül is kialakult ellenzék fellépésében a józan hang elveszett és csak igen kevesen, különösen kezdetben ismerték fel az ellenforradalom készülő déseit.

A per anyagából az is kitűnik, hogy a Győr-megyei ellenforradalmi erő tevékenysége nyílt színrelépése akkorra volt időzítve, amikor Budapesten már Nagy Imre és csoportja pozíciója megszilárdultak.

A Győri Nemzeti Tanácsban a faltörő szerepét a Földes Gáborok játszották. **Földes Gábor** is egyike volt azoknak, akik a kommunista álarc mögött a tömegeket becsapva el készítették a talajt a reakciónak. Ahogy **Földes Gábor** vallja az ötágú csillaggal a mellén a pártot életjelzavakkal vonult ki az utcára és mialatt a kommunista jelmezben a szenvedélyeket felkorbácsolja a fasizmus erői megkezdik a ködésüket, a csillagok leverésével, a börtönök szabadon bocsátásával, a kommunisták összeszedésével stb.

Még mindig nem eléggé puha a helyzet, még a fegyver nem jó kézben van, tehát még szükség van **Földes Gáborra** el kell végeznie a lefegyverzése is, szabaddá kell tenni a határt, hogy a pozíciók átvétele a lehető legsimábban vér nélkül történjen, amire hosszú időn keresztül **Szigeti Atillák** büszkék voltak, és nemzeti hősként ünnepelehték magukat, hogy Győr népét megmentették a vérontástól. Azt is meg kell állapítani, hogy ezt hosszú ideig módjukban volt hangoztatni.

Miután **Földes Gábor** küldetését bevégezte, biztosította a terepet, **Szigeti Atillák** nem szentimentálisak, a lakájt egy időre félreállították. Ezek a körülmények mutatják **Földes Gábor** és társai cselekményének rendkívül társadalmi veszélyességét és mutatják egyben a vádlottak különösen **Földes Gábor** személyében rejlő nagyfokú társadalmi veszélyességét.

Gy rben is, Mosonmagyaróvárott is éppen úgy, mint Budapesten az október végi napokban napról-napra forróbb lett a leveg . A Mezőgazdasági Akadémia diákjai pontokban foglalt követeléseket gyártanak. A követeléseknél már meglátszik, hogy a titkos rendezés az ellenforradalom. Még a 23-24-i követeléseknél szó sincs a csillagok leveréséről, a szovjetek kivonulásáról. Még általában a belső reformokkal foglalkoznak, napról-napra, nem a követelések, túlnem az iskolák falain, belső hatalmi, majd később nemzetközi politikai kérdéseket vetnek fel.

Ez a túlnövés nem véletlen, ez már az ellenforradalom szándéka.

És ahogyan Pesten változtak át a reformkövetelések ellenforradalmi követelésekké, úgy erősödött, változott a vidéki ellenforradalmi erő hangja is. Majd a nyugati határ megnyitásával az imperialista erő segítségével Győr központja lett a Dunántúli ellenforradalmi erőnek, a követeléseiben merészebben, nagyobb lépésekkel haladt, mint Budapest. És nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az amúgy is tehetetlen **Nagy Imre** kormányt a fasizmus erői kézbe kaparintsák.

Az imperialista segítségnyújtás nemcsak eszmei téren, de konkrét ténykedésekben is már az első napokban jelentkezett. A nyugati újságírók mit sem törődve az írói hivatással, nem válogatósak. Kenyéradó gazdájuk szolgálatában a gyilkosságot is vállalják, mint a jelen perben is kitűnik **Stefkó József** felakasztásánál egyik nyugati újságíró tevékenykedik. Köti meg a fán a kötelet, majd különböző pozokban felvételeket csinál és viszi a hírt nyugatra, a „dicsőséges szabadságharcról”. Zsigmond Imre, **Weinráger László** portréjával, mint a márciusi ifjak utódai a hárszabadságharcosok.

De a jelen per anyagában ugyanúgy megtaláljuk a „semleges” Ausztria aktív tevékenységét. Csak akkor hajlandók segítséget nyújtani, ha a határ röket a határról eltávolítják, sőt a parancsnok **Fekszialezredes** név szerinti eltávolítását követelik. Azzal a jelszóval, hogy a vöröskeresztes adományokat a magyar népnek és nem az ÁVH-nak küldik. Ma már világos elttünk, hogy az adományok alatt mit értettek és ezeket az adományokat miért nem akarták a határ rök kezébe adni.

A vádlottak cselekvését ilyen összefüggésben vizsgálva meg kell állapítanunk, hogy a vádlottak által elkövetett bncselekmény mérhetetlen károkat okozott népünknek, jóvátételmentlen az a b n, amely lelküket terheli.

A fenti körülmények figyelembe vétele mellett a büntetés kiszabásánál figyelembe vette a megyei bíróság a vádlottak cselekményének hatását. Néhány vonatkozásban már fentebb a bíróság érintette ezt a kérdést, de nem hagyható figyelmen kívül különösen a határ megnyitásának későbbi hatása, nevezetesen, hogy az ország területéről a történelemben soha nem tapasztalt méretű kivándorlásnak nyitottak utat, éppen abban az időben, amikor az ellenforradalom erői, s így vádlottak is kihasználva a szocialista építésünk korábbi hibáit hallatlan z rzavart, fejtelenséget teremtettek az országban.

A **Földes Gáborok** féle ún. kommunisták, a **Tihanyi Árpád** és **Gulyás Lajos** féle „szocialisták” a külföldi imperializmussal karöltve-emellett, hogy megteremtették a z rzavar légkörét-ezzel szoros összefüggésben gondoskodtak arról, hogy százezreket kergessenek kilátástalan jövőbe, süllyessenek a kapitalizmus mocsarába.

A per világosan mutatja, hogy kikre támaszkodtak **Földes Gábor** és társai. A **Szalai Zsigmond** és **Cziffrik** féle gyilkosokra, akik méltó segítőtársaik voltak a „nemzeti

kommunizmus, vagy ahogyan **Gulyás Lajos** mondotta a „krisztusi szocializmus” ügyének. A per szereplőit nem lehet elválasztani egymástól. Egyik függvénye a másiknak. S együttesen és világosan megrajzolja a képét az ellenforradalom résztvevőinek keresztmetszetét.

A megyei bíróság a büntetések kiszabásánál mindezeket a körülményeket, értékelte és a vádlottak személyét vizsgálva szabta ki a rendelkezésben írt büntetéseket.

Földes Gábor cselekményének és személyének megvizsgálása után a megyei bíróság külön tanácsa arra az álláspontra jutott, hogy a megyei bíróság külön tanácsa arra az álláspontra jutott, hogy a törvényben előírt leg súlyosabb büntetéssel, a halálbüntetéssel bünteti.

A javára figyelembe vehető enyhítő körülmények, a büntetlen előélet, és a megbánást mutató beismerés olyan mértékben eltörpülnek cselekményének és személyének társadalmi veszélyessége, valamint a bűncselekményének tárgyi súlya mellett, mely szerint négy olyan bűncselekményben állapította meg a bíróság a bűnösségét, melyre egyenként is a törvény halált ír elő, hogy az enyhítő szakasz alkalmazására a megyei bíróság megítélése szerint lehetőség nincs. Enyhítésről különösképpen nem lehet szó akkor, ha figyelembe vesszük, a súlyosbító körülményeket, így a többszörös halmazatot, azt a körülményt, hogy a vádlott cselekményét nem egy összefüggő folyamatban követte el, hanem hosszú időn keresztül szívós kitartással, rendkívül változatos módszerekkel, a helyzet adta lehetőségekhez szinte dialaktikusan alkalmazkodva.

Súlyosítóként kell értékelni a megyei bíróság álláspontja szerint azt a körülményt is, hogy vádlott cselekményeit kommunista jelmezbe öltözve követte el. S éppen ez a körülmény volt alkalmas arra, hogy a becsületes dolgozókat is időlegesen maga mellé tudta állítani, galádul, becsapva, kihasználva jóhiszeműségüket.

Mindezeknek figyelembe vételével a fentebb már írt büntetést találta törvényesnek a megyei bíróság.

Tihanyi Árpád II. r. vádlottat a megyei bíróság ugyancsak halálra ítélte. A cselekményének és személyének társadalmi veszélyességéről fentebb már szó volt.

Az enyhítő körülményeket vizsgálva csupán a büntetlen előélet és a csalás állapot jöhet figyelembe. Ezeknek a büntetés kiszabására lehetséges hatása az egyéb körülményeket figyelembe véve olyan csekélyek, hogy az enyhítő szakaszok alkalmazását lehetnének nem teszik.

Tihanyi Árpádnál is súlyosítóként kell értékelni a többszörös halmazatot, a személyének megítélésénél nem hagyható figyelmen kívül osztályidegen származása.

Tihanyi Árpád vádlottnál beismerését, mint enyhítő körülményt a bíróság nem értékelte. Nevezett beismerése csak az utolsó szó jogán jutott kifejezésre, nyilvánvalóan a tárgyalás illetve a bizonyítási anyag eredményeképpen. Ez a beismerés is csupán a tényekre terjedt ki, a cselekmény elkövetésének szándékára azonban nem, ennél fogva, mint enyhítő körülmény nem értékelhető.

Gulyás Lajos III. r. vádlottat is halálra ítélte a megyei bíróság. Nála egyedül a családi állapot jöhet számításba, mint enyhítő körülmény. A súlyosító körülmények túlsúlya vádlott bűnösségének foka, az elkövetett cselekményeinek tárgyi súlya, azoknak mérhetetlen kárt okozó hatása, személyének társadalmi veszélyessége olyan fokú, hogy az enyhítő szakasz alkalmazása törvényszerűen nem lehetséges.

Nála súlyosító körülményként értékelte a megyei bíróság a többszörös halmazatot, az általa elkövetett cselekmények módját, nevezetesen azt a körülményt, hogy részben lelkipásztori befolyását felhasználva, részben a körülményektől független volt országgyűlési képviselői mivoltára hivatkozva hajtotta végre cselekményeit.

Ugyancsak súlyosbítóként értékelte a megyei bíróság azt a szívós kitartást, amelyet hosszú időn keresztül cselekményeinek elkövetésével tanúsított, alkalmazkodva a helyzet adta lehetőségekhez. Ezeknek a figyelembe vételével szabta ki a megyei bíróság a büntetést.

Földes Gábor, Tihanyi Árpád és Gulyás Lajos vádlottak szemben a megyei bíróság teljes vagyonelkobzást mondott ki, a BHÖ. 11. pont /5/ bekezdése alapján, a törvényhely kötelező rendelkezése szerint.

Varga Ernő IV. r. vádlott büntetésének kiszabásánál az összes körülményeket vizsgálva a megyei bíróság úgy találta, hogy a törvényben meghatározott büntetési tétel alsó határát megközelítő büntetés alkalmazása a törvényes.

Varga Ernő néli enyhítő körülményként értékelte a büntetlen életet, valamint azt a körülményt, hogy november 4-e után a rend, a konszolidáció érdekében tevékenykedett, s megakadályozta november 4-én tanártársainak ellenforradalmi kezdeményezéseit. Súlyosító körülményt vele szemben a megyei bíróság nem talált.

Így figyelemmel a cselekményének és személyének társadalmi veszélyességére, az elkövetett cselekménye tárgyi súlyára, úgy találta a megyei bíróság, hogy a minimum körüli büntetés alkalmas arra, hogy a vádlottat és másokat hasonló tevékenységtől a jövőben visszatartsa.

Az egyes jogoktól való eltiltást azért mondotta ki a bíróság, mert azok gyakorlására érdeemtelennek tartja, a vagyonelkobzást a BHÖ. 11.pont /5/ bekezdésének kötelező rendelkezésének alapján.

Kiss Antal V.r. vádlottat a megyei bíróság életfogytig tartó börtönre ítélte. A vádlott büntetésének kiszabásánál alkalmazta az enyhítő szakaszt, a BTÁ.51.§./2/bek.a., pontját.

A vádlottnál enyhítő körülményként értékelte a megyei bíróság töredelmes megbánást mutató beismerését, büntetlen életét, s azt a körülményt, hogy vádlott szülői nélkül nőtt fel, s ennél fogva cselekményében is felismerhet eldurvultságát, részben a szeretet hiányában történt nevelése is befolyásolta. Súlyosító körülmény nála a többszörös halmazat s az összes körülmények értékelésével a megyei bíróság úgy talált, hogy vele szemben enyhítő szakasz alkalmazásának helye van, s ennek megfelelően hozta meg a döntést.

Weinträger László VI. r. vádlottat a megyei bíróság halálra ítélte.

Enyhítő körülményként ennél a vádlottnál a büntetlen életet és a családi állapotot vette figyelembe a megyei bíróság, viszont súlyosító körülményként vette igen nyomatékosan figyelembe, hogy a vádlott olyan gyilkosságban vett részt, amelynek sértettje jó barátja volt. Ez a körülmény arra a meggyőződésre juttatta a megyei

bíróságot, hogy ez a vádlott, akinek gyölölete az ÁVH iránt olyan mérv volt, hogy barátját is képes volt felakasztani, az enyhít szakasz alkalmazására nem érdemes, különösen, ha azt is figyelembe vesszük, hogy a vádlott korábban hosszú időn keresztül, mint rendszer teljesített szolgálatot, tehát ismerte a fegyveres testületek tagjainak kötelezettségét. Cselekményének társadalom veszélyességét, személyének társadalom veszélyességét, a cselekmény tárgyi súlyát egybe vetve az enyhít és súlyosító körülményekkel a bíróság úgy találta, hogy az enyhít szakasz alkalmazására a vádlott vonatkozásában lehetőség nincs.

Szalai Ferenc VII. r. vádlottat a megyei bíróság életfogytig tartó börtönre ítélte. A becsatolt orvos-szakértői vélemény alapján is a megyei bíróság közvetlen észlelete alapján is azt állapította meg, hogy ez a vádlott a cselekménye elkövetésekor is csupán korlátozott mértékben volt beszámítható.

Ennek a körülménynek a figyelembe vételével enyhít ként értékelve a vádlott beismerését, megbánást és családos állapotát, a BTÁ.10§. /3/-ére figyelemmel a BTÁ. 52.§-ának alkalmazásával állapította meg a büntetést. Súlyosítóként a vádlott büntetett életét és a többszörös halmazatot értékelte a megyei bíróság. Ennek a vádlottnak a cselekménye mutatja a legnagyobb brutalitást. Ezért a fennforgó nyomatékos enyhít körülmények mellett is a megyei bíróság úgy találta, hogy a vádlottat hosszú időre el kell távolítani a társadalomból.

Cziffrik Lajos VIII. r. vádlottat a megyei bíróság halálra ítélte. Enyhít ként a büntetlen életét és a családos állapotát értékelhet. A vádlott cselekményének tárgyi súlyával, társadalomveszélyességének fokával összevetve ezek az enyhít körülmények olyan súlytalanok, hogy az enyhít szakasz alkalmazását nem teszik lehetővé. Különösen, ha azt a körülményt is figyelembe vesszük, hogy a vádlott a cselekménye elkövetése után még kérkedett is azzal, másoknak elmesélve.

Zsigmond Imre IX. r. vádlottat a megyei bíróság halálra ítélte. Enyhít körülményként egyedül családos állapotát értékelte, súlyosítóként a büntetett életét, a többszörös halmazatot találta.

Ezeknek a figyelembe vételével is a többi vádlottnál felsorolt körülmények egybevetésével az enyhít szakasz alkalmazása lehetővé a bíróság itt sem találta.

Zsigmond Imre is kérkedik az elkövetés után a cselekményével. Ez is azt mutatja, hogy az általa elkövetett büncselekményeket nem tartotta szégyellni valóknak sem, vagyis brutalitása odáig süllyedt, hogy túltett a közönséges büntözöknön, akik legalább büncselekményeiket igyekeznek titokban tartani, a szégyenérzetük tiltakozik a nyilvánosságra kerülés ellen.

Kiss Antal, **Weinträger László**, **Szalai Ferenc**, **Cziffrik Lajos** és **Zsigmond Imre** vádlottak vonatkozásában a kiszabott mellékbüntetések a törvény kötelező rendelkezésein alapulnak.

Molnár Ferenc X. r. vádlottat a megyei bíróság 5 évi börtönre ítélte. Enyhít körülményként értékelte nála a büntetlen életét, töredelmes megbánást mutató beismerését, valamint enyhít körülményként értékelte nála, hogy cselekménye elkövetésében nagyban befolyásolta az az izgalmi állapot, amelybe az események következtében került, különösen a tömeghangulat, amely a gyűriek megjelenésével bosszúálló hisztériás hangulattá fajult. Ezeknek a körülményeknek az értékelésével

alkalmazta a vádlottal szemben a megyei bíróság a BTÁ. 51.§. /2/c./ pontját, arra is tekintettel, hogy súlyosító körülményt vele szemben a megyei bíróság nem észlelt.

Kóródi Károly XI. r. vádlottat a megyei bíróság 7 évi börtönre ítélte. A beismerés és családos állapot, mint enyhít körülménnyel szemben a többszörösen büntetett el életét értékelte súlyosítóként a megyei bíróság. A **Molnár Ferenc** kapcsolatosan már értékelt körülményeket figyelembe véve úgy találta a megyei bíróság, hogy ez a büntetés alkalmas a vádlott s mások visszatartására a b n cselekmények elkövetését 1. A BTÁ.51.§./2/ bek.c. alpont alkalmazásával szabta ki a bíróság a büntetést.

Fekete István XII.r. vádlottat a megyei bíróság 2 évi börtönbüntetésre ítélte. Sem enyhít körülményt, sem súlyosító körülményt a megyei bíróság nem talált.

Így különösen a vádlott cselekményének társadalmi veszélyességéb l kiindulva állapította meg a büntetést. Nem vitásan vádlottnak cselekménye az akkori hangulatban nagyfokú veszélyességet mutatott. Minden hasonló tevékenység alkalmas volt az egyébként is izzó tömeghangulatot tovább fokozni.

Ezért a megyei bíróság úgy látta, hogy a kiszabott büntetés áll arányban a b nősségi körülményekkel s azt a Btá.52.§ (2) b.c./ pontja alapján állapította meg.

Végezetül mint rendes bíróság járt el az ítélethozatalnál a megyei bíróság, amikor

Sipos Dezs XIII. r. vádlott felett ítéletet hozott.

Sipos Dezs vádlottat a megyei bíróság 6 hónapi börtönre ítélte.

E vádlottnál enyhít körülményként megbánást, beismerését, büntetlen el életét, valamint azt a körülményt értékelte nyomatékos súllyal, hogy a határ r laktanyánál a sort z alkalmával testvéröccsét agyonl tték, s a b n cselekményre irányuló szándéka az ebb l keletkezett felindulásból származott.

Súlyosító körülményt vele szemben a megyei bíróság nem talált, s ezek figyelembe vételével a BTM.51.§.(2)bek. D./ pontját alkalmazva szabta ki a büntetést.

Molnár Ferenc, Kóródi Károly, Fekete István és **Sipos Dezs** vádlottakkal szemben a kiszabott mellékbüntetések a törvény kötelez rendelkezésein alapulnak.

V. Bizonyítási indítványokról

A bíróság a védelem által el terjesztett bizonyítás kiegészítési kérelmek közül azoknak a tanúknak a kihallgatását rendelte el, akiket a még tisztázandó ténykörülmények szempontjából szükségesnek látott.

Földes Gábor és véd je által bejelentett tanuk közül **Kéri Edit, Komor István, Szilágyi Albert, Szakács Sándor, Gáti György** tanúk kihallgatását azért mell zte, mert a bizonyítani kívánt ténykörülmények tekintetében az addig lefolytatott bizonyítás a „tényállást tisztázta,

S ezek a tanuk f leg **Földes Gábor** korábbi magatartása, egyéniségére, politikai megnyilatkozásaira vonatkozóan tanúskodtak volna, minthogy ezen körülménynek a bíróság el tt megnyugtató módon tisztázottak és a tényállásra befolyással nincsenek, ezért a kihallgatásukat mell zte.

Pécsi Sándor tanú kihallgatását azért nem rendelte el, mert a tanuval bizonyítani kívánt ténykörülményekre kihallgatott **Szabó László** volt ÁVH. F hadnagy tisztázta a körülményeket.

Szigeti Attila tanukénti kihallgatását azért mell zte, mert a mosonmagyaróvári eseményekr l csak **Földes Gábortól** értesült közvetlen észlelete nem volt.

Tihanyi Árpád vádlott és véd je által bejelentett tanúk közül **Mészáros** nev tanár, **Makkos Jen** és **Szász István** tanúk kihallgatását azért nem rendelte el, mert a védelem által ugyanezen ténykörülményekre vonatkozóan bejelentett többi tanukat kihallgatta, s azok vallomása után nem volt várható, hogy a további tanúk vallomása a bizonyítási eljárás eredményét l eltér tényállás megállapítást
Eredményezett volna.

Majoross András, Magyar István, Függe Rezs , Antal Andrásné, Vészi Istvánné tanúk kihallgatását azért mell zte a bíróság, mert **Tihanyi Árpád** vádlottnak korábbi magatartása a jelen perben nem oly dönt jelent ség , hogy cselekményének más értékelést adhatna.

Gulyás Lajos vádlott és véd je által el terjesztett egész bizonyítás kiegészítési kérelmet a bíróság azért nem rendelte el, mert a bizonyítani kívánt ténykörülmények az addig kihallgatott tanúk, s nem különben a vádlott vallomása annyira tisztázta, hogy azok meggy z voltát a bejelentett tanúk esetlegesen eltér vallomása sem ronthatna volna le.

Varga Ern vádlott és véd je által bejelentett tanúk kihallgatását a bíróság azért mell zte, mert a vádlott korábbi magatartása ebben a perben nem dönt jelent ség , egyébként is a bíróság elfogadta azt a vádlotti tényállítást, hogy korábban a szocializmus építése érdekében tevékenykedett.

Zsigmond Imre vádlott és véd je által bejelentett tanúk kihallgatását a bíróság azért nem rendelte el, mert a tanukat nemleges tevékenységre jelentették be.

Fekete István által bejelentett **Matula János** és **Sipos József** tanúk kihallgatását a bíróság azért nem rendelte el, mert **Máté Lajos** tanú maga vallotta, hogy nincs tudomása arról, hogy **Fekete István** vádlott az megmentése érdekében tevékenykedett.

VI. Egyéb rendelkezések

1./ Az el zetes letartóztatásba eltöltött idő t valamennyi vádlott vonatkozásában teljes egészében beszámította a megyei bíróság a kiszabott börtönbüntetésekbe.

A beszámítás alapjául a vádlottak tárgyalási vallomását vette alapul, ez eltér ugyan az ügyészi feljegyzésekben szerepl adatoktól, de az ügyész a tárgyaláson nem vitatta azok valódiságát.

2./ A büntet eljárás során az els fokú tárgyalás befejezéséig 3851.10 Ft. költség merült fel.

A rendelkező részben írt felosztást az indokolja, hogy a költség egy része személy szerint meghatározható vádlott vonatkozásában merült fel.

Gy r, 1957. évi június hó 10. napján

Gyepes István s.k. a megyei bíróság elnöke, a tanács elnöke.
Süt Ferenc s.k. Kovács Károly s.k. ülnökök.

A kiadmány hitelül: irodavezet